YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

14 päivänä marraskuuta 2002 *

Yhdistetyissä asioissa T-94/00, T-110/00 ja T-159/00,

Rica Foods (Free Zone) NV, kotipaikka Oranjestad (Aruba), edustajanaan asianajaja G. van der Wal, prosessiosoite Luxemburgissa,

Free Trade Foods NV, kotipaikka Curaçao (Alankomaiden Antillit),

Suproco NV, kotipaikka Curaçao,

edustajinaan asianajajat M. Slotboom ja J. Coumans, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajina,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

joita tukee

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehinään J. van Bakel ja H. Sevenster, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään T. van Rijn, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jota tukee

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään N. Díaz Abad, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana kaikissa kolmessa asiassa,

ja

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues ja L. Berheim, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana asioissa T-94/00 ja T-110/00,

joissa kantajat vaativat merentakaisista maista ja merentakaisilta alueilta tulevien sokerialan EY-MMA-alkuperäkumulaatiotuotteiden tuontia koskevista suojatoimenpiteistä 29 päivänä helmikuuta 2000 annetun komission asetuksen (EY) N:o 465/2000 (EYVL L 56, s. 39) kumoamista ja korvausta vahingosta,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Jaeger sekä tuomarit K. Lenaerts ja J. Azizi,
kirjaaja: hallintovirkamies J. Plingers,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.3.2002 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Sokerialan yhteinen markkinajärjestely

1 Sokerialan yhteinen markkinajärjestely luotiin 30.6.1981 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1785/81 (EYVL L 177, s. 4), jota on muutettu lukuisia kertoja, ja neuvosto toteutti sen kodifioinnin antamalla sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä 13 päivänä syyskuuta 1999 asetuksen (EY) N:o 2038/1999 (EYVL L 252, s. 1). Kyseisen markkinajärjestelyn tarkoituksena on säännellä yhteisön sokerimarkkinoita työllisyyden ja yhteisön sokerintuottajien elintason korottamiseksi.

2 Yhteisön tuotannon tuki takuuhinnoin rajoittuu kansallisiin tuotantokiintiöihin (A- ja B-kiintiöt), jotka neuvosto määrittelee kullekin jäsenvaltiolle, joka jakaa ne tämän jälkeen tuottajiensa kesken; käsiteltävänä olevassa asiassa neuvosto määritteli kyseiset kiintiöt asetuksella N:o 2038/1999. B-kiintiöön kuuluvasta sokerista (B-sokeri) peritään A-kiintiöön kuuluvaa sokeria (A-sokeri) korkeampi tuotantomaksu. A- ja B-kiintiöt ylittävään sokerintuotantoon viitataan nimikkeellä C-sokeri, joka voidaan myydä Euroopan yhteisössä vain, jos se on siirretty seuraavan tuotantovuoden A- ja B-kiintiöihin.

3 Yhteisön ulkopuolelle suuntautuvalle viennille myönnetään C-sokeria lukuun ottamatta asetuksen N:o 2038/1999 18 artiklan nojalla vientitukea,

jolla tasoitetaan yhteisön markkinoiden ja maailmanmarkkinoiden välinen hinnanero.

4 Sokerimääristä, joille voidaan myöntää vientitukea, ja tukien vuosittaisista kokonaismääristä määrätään Maailman kauppajärjestön (WTO) sopimuksissa (jäljempänä WTO-sopimukset), joiden sopimuspuolena yhteisö on (Uruguayn kierroksen (1986—1994) monenvälisissä kauppaneuvotteluissa Euroopan yhteisön puolesta ja sen toimivallan puitteissa tehtävistä sopimuksista 22 päivänä joulukuuta 1994 tehty neuvoston päätös 94/800/EY, EYVL L 336, s. 1). Vientituetun sokerin määrä oli rajoitettava markkinointivuoteen 2000/2001 mennessä 1 273 500 tonniin ja tukien kokonaismäärä 499,1 miljoonaan euroon, mikä vastaa sokerin määrän osalta 20 prosentin ja tukien kokonaismäärän osalta 36 prosentin vähennystä markkinointivuoden 1994/1995 lukuihin verrattuna.

Suhteet merentakaisiin maihin ja alueisiin

5 EY 3 artiklan 1 kohdan s alakohdassa määrätään, että yhteisön toimintaan sisältyy merentakaisten maiden ja alueiden (jäljempänä MMA) assosiaatio "kaupankäynnin lisäämiseksi sekä yhteiset pyrkimykset taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen edistämiseksi".

6 Alankomaiden Antillit ja Aruba kuuluvat MMA:ihin.

7 Niiden assosioinnista yhteisöön määrätään EY:n perustamissopimuksen neljännessä osassa.

8 Neuvosto on tehnyt EY 187 artiklan nojalla useita päätöksiä MMA:iden assosioinnista yhteisöön. Neuvosto teki 25.7.1991 päätöksen 91/482/ETY (EYVL L 263, s. 1), jota sen 240 artiklan 1 kohdan mukaan sovelletaan 10 vuoden ajan 1.3.1990 lähtien.

9 Päätöksen 91/482/ETY säännöksiä on muutettu päätöksen 91/482/ETY välitarkistuksesta 24.11.1997 tehdyllä neuvoston päätöksellä 97/803/EY (EYVL L 329, s. 50; jäljempänä, luettuna yhdessä päätöksen 91/482/ETY kanssa, MMA-päätös). Neuvosto teki MMA-päätöksen voimassaolon jatkamisesta 28.2.2001 asti 25.2.2000 päätöksen 2000/169/EY (EYVL L 55, s. 67).

10 MMA-päätöksen 101 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tuotaessa MMA:ista peräisin olevia tuotteita yhteisöön ne vapautetaan tuontitulleista."

11 Saman päätöksen 102 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Yhteisö ei sovella MMA:ista peräisin olevien tuotteiden tuontiin määrällisiä rajoituksia tai muita vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäljempänä [olevan] — — 108 b artiklan määräyksiä."

12 MMA-päätöksen 108 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa viitataan päätöksen liitteeseen II (jäljempänä liite II) alkuperätuotteiden ja niihin liittyvien hallinnollisten yhteistyötoimenpiteiden käsitteiden määrittelemiseksi. Kyseisessä liitteessä olevan 1 artiklan mukaan tuotteen katsotaan olevan peräisin MMA:ista, yhteisöstä tai Afrikan, Karibian tai Tyynenmeren valtioista (jäljempänä AKT-valtiot), jos se on niissä kokonaan tuotettu tai jos sitä on niissä riittävästi käsitelty.

13 Päätöksen liitteessä II olevan 3 artiklan 3 kohdassa on luettelo valmistus- tai käsittelytoimista, joita pidetään riittämättöminä antamaan alkuperäasema muun muassa MMA:ista peräisin olevalle tuotteelle.

14 Liitteessä II olevan 6 artiklan 2 kohdassa todetaan kuitenkin seuraavaa: "Jos yhteisössä tai AKT-valtioissa kokonaan tuotettuihin tuotteisiin kohdistuu MMA:issa käsittely- tai valmistustoimia, ne katsotaan MMA:issa kokonaan tuotetuiksi tuotteiksi." Kyseessä ovat niin sanotut EY/MMA-alkuperän ja AKT/MMA-alkuperän kasautumista koskevat säännöt.

15 Liitteessä II olevan 6 artiklan 4 kohdan mukaan edellä mainittuja EY/MMA-alkuperän ja AKT/MMA-alkuperän kasautumista koskevia sääntöjä sovelletaan "kaikessa MMA:issa toteutettavassa valmistuksessa tai käsittelyssä, 3 artiklan 3 kohdassa luetellut toimet mukaan lukien".

16 Päätöksellä 97/803/EY (ks. edellä 9 kohta) MMA-päätökseen lisättiin 108 b artikla, jonka 1 kohdassa todetaan seuraavaa: " — — Liitteessä II olevassa 6 artiklassa tarkoitettu AKT/MMA-alkuperän kasautuminen myönnetään vuosittain 3 000 tonnin määrälle — — sokeria." Päätöksessä 97/803/EY ei kuitenkaan rajoiteta EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevan säännön soveltamista.

Suojatoimenpiteet, jotka koskevat sellaisen sokerin ja sellaisten sokeri- ja kaakaoseosten tuontia, joihin sovelletaan EY-MMA-alkuperän kasautumista

17 Komissio antoi MMA-päätöksen 109 artiklan nojalla merentakaisista maista ja merentakaisilta alueilta peräisin olevaa CN-koodiin 1701 kuuluvaa sokeria ja CN-koodeihin 1806 10 30 ja 1806 10 90 kuuluvia sokeri- ja kaakaoseoksia koskevista suojatoimenpiteistä 15 päivänä marraskuuta 1999 asetuksen (EY) N:o 2423/1999 (EYVL L 294, s. 11). Komissio sääti tässä asetuksessa, jota sovellettiin 29.2.2000 asti, että sellaisen sokerin tuontiin, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, sovelletaan vähimmäishintasääntelyä ja että MMA:ista peräisin olevien sokeri- ja kaakaoseosten (jäljempänä seokset) tuontiin sovelletaan yhteisön tarkkailumenettelyä tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2 päivänä heinäkuuta 1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 (EYVL L 253, s. 1) 308 d artiklassa säädettyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.

18 Komissio antoi MMA-päätöksen 109 artiklan nojalla myös merentakaisista maista ja merentakaisilta alueilta tulevien sokerialan EY-MMA-alkuperäkumulaatiotuotteiden tuontia koskevista suojatoimenpiteistä 29 päivänä helmikuuta 2000 asetuksen (EY) N:o 465/2000 (EYVL L 56, s. 39; jäljempänä riidanalainen asetus).

19 Riidanalaisen asetuksen 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"[MMA-]päätöksen — liitteessä II olevassa 6 artiklassa tarkoitettu EY-MMA-alkuperäkumulaatio sallitaan tämän asetuksen voimassaoloaikana CN-koodeihin 1701, 1806 10 30 ja 1806 10 90 kuuluvien tuotteiden osalta 3 340 tonnin sokerimäärään asti.

Kyseisen rajoituksen noudattamiseksi huomioon otetaan muiden tuotteiden kuin sellaisenaan tuodun sokerin osalta tuodun tuotteen sokeripitoisuus."

20 Riidanalaisen asetuksen 2 artiklan mukaan sen 1 artiklassa tarkoitettujen tuotteiden tuonti edellyttää tuontitodistuksen esittämistä; tuontitodistukset myönnetään eräiden CN-koodeihin 1701, 1702, 1703 ja 1704 kuuluvien tuotteiden tuontitodistusten myöntämistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä AKT/MMA-alkuperän kasautumisen vuoksi 17 päivänä joulukuuta 1997 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2553/97 (EYVL L 349, s. 26) 2—6 artiklassa olevien yksityiskohtaisten säännösten mukaisesti, joita sovelletaan soveltuvin osin.

21 Riidanalaisen asetuksen 3 artiklassa säädetään, että se tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, eli 1.3.2000, ja että sitä sovelletaan 30.9.2000 asti.

Asian käsittelyn vaiheet

22 Asioiden T-94/00, T-110/00 ja T-159/00 kantajat, jotka ovat MMA:ihin (Aruba ja Alankomaiden Antillit) sijoittautuneita sokeria käsitteleviä yrityksiä, ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 19.4.2000, 28.4.2000 ja 9.6.2000 toimittamillaan kannekirjelmillä nostaneet kanteet, joissa vaaditaan riidanalaisen asetuksen kumoamista ja korvausta vahingosta.

23 Asioiden T-94/00 ja T-110/00 kantajat ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 22.4.2000 ja 28.4.2000 jättämissään erillisissä asiakirjoissa vaatineet, että riidanalaisen asetuksen täytäntöönpanoa lykätään tai että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättää tarpeellisista muista välitoimista kantajien etujen suojaamiseksi.

24 Espanjan kuningaskunta on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 11.5.2000 toimittamallaan asiakirjalla ja Alankomaiden kuningaskunta on 15.6.2000 toimittamallaan asiakirjalla esittänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 115 artiklan nojalla väliintulohakemuksen tukeakseen komission ja kantajien vaatimuksia asioissa T-94/00 ja T-110/00. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 11.7.2000 ja 12.7.2000 antamillaan määräyksillä nämä asioita T-94/00 ja T-110/00 koskevat hakemukset.

25 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti on yhdistetyissä asioissa T-94/00 R ja T-110/00 R, Rica Foods ja Free Trade Foods vastaan komissio, 12.7.2000 antamassaan määräyksessä (ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa) määrännyt riidanalaisen asetuksen täytäntöönpanon lykättäväksi asioiden T-94/00 R ja T-110/00 R hakijoiden osalta ja velvoittanut komission määräämään kummankin välitoimimenettelyn hakijan osalta kokonaismäärältään 4 995 tonnin rajoissa siitä, kuinka paljon ne saavat vielä 30.9.2000 mennessä tuoda yhteisöön sokerialan tuotteita, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, sekä päättämään näiden tuotteiden tuontia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä.

26 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 14.7.2000 jättämässään erillisessä asiakirjassa myös asian T-159/00 kantaja on vaatinut, että riidanalaisen asetuksen täytäntöönpanoa lykätään tai että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättää tarpeellisista muista välitoimista kantajan etujen suojaamiseksi.

27 Asiassa T-159/00 R, Suproco vastaan komissio, 8.8.2000 antamassaan määräyksessä (ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa) ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti on määrännyt riidanalaisen asetuksen täytäntöönpanon lykättäväksi asian T-159/00 R hakijan osalta ja määrännyt komission sallimaan, että hakija saa tuoda yhteisöön 30.9.2000 mennessä sokerialan tuotteita, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, ja päättämään näiden tuotteiden tuontia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä.

28 Espanjan kuningaskunta on 10.8.2000 jättänyt asioita T-94/00 ja T-110/00 koskevan väliintulokirjelmän, ja asianosaisia pyydettiin esittämään siitä huomautuksensa.

29 Espanjan kuningaskunta on samana päivänä esittänyt työjärjestyksen 115 artiklan nojalla väliintulohakemuksen tukeakseen komission vaatimuksia asiassa T-159/00. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 22.9.2000 antamallaan määräyksellä tämän hakemuksen.

30 Ranskan tasavalta on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 22.9.2000 toimittamallaan asiakirjalla esittänyt väliintulohakemuksen tukeakseen komission vaatimuksia asioissa T-94/00 ja T-110/00.

31 Alankomaiden kuningaskunta on 6.10.2000 jättänyt asioita T-94/00 ja T-110/00 koskevan väliintulokirjelmän, ja asianosaisia pyydettiin esittämään siitä huomautuksensa.

32 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 16.10.2000 antamallaan määräyksellä Ranskan tasavallan asioita T-94/00 ja T-110/00 koskevan väliintulohakemuksen. Ranskan tasavalta ei kuitenkaan ole jättänyt väliintulokirjelmää.

33 Asioiden T-110/00 ja T-159/00 kantajat pyysivät 16.10.2000 ja 23.10.2000 päiväämissään kirjeissä, että niiden vastauskirjelmissä olevia seikkoja käsitellään luottamuksellisina suhteessa väliintulijoihin.

34 Espanjan kuningaskunta on 10.11.2000 jättänyt asiaa T-159/00 koskevan väliintulokirjelmän, ja asianosaisia pyydettiin esittämään siitä huomautuksensa.

35 Alankomaiden kuningaskunta on 22.11.2000 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen toimittamallaan asiakirjalla esittänyt työjärjestyksen 115 artiklan nojalla väliintulohakemuksen tukeakseen kantajan vaatimuksia asiassa T-159/00.

36 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 5.3.2001 antamallaan määräyksellä Alankomaiden kuningaskunnan asiaa T-159/00 koskevan väliintulohakemuksen sekä asioita T-110/00 ja T-159/00 koskevan luottamuksellista käsittelyä koskevan hakemuksen.

37 Alankomaiden kuningaskunta on 8.5.2001 jättänyt asiaa T-159/00 koskevan väliintulokirjelmän, ja asianosaisia pyydettiin esittämään siitä huomautuksensa.

38 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kolmas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn. Työjärjestyksen 64 artiklassa tarkoitettuna prosessinjohtotoimena asianosaisille esitettiin tiettyjä kirjallisia kysymyksiä, joihin ne vastasivat asetetussa määräajassa.

39 Asianosaisten suulliset lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 14.3.2002 pidetyssä istunnossa. Asian T-94/00 kantaja ilmoitti istunnossa, että se ei vetoa kannekirjelmässään esittämäänsä lainvastaisuusväitteeseen asetuksen N:o 2553/97 osalta.

40 Asioiden T-110/00 ja T-159/00 kantajat ilmoittivat 26.3.2002 päiväämissään kirjeissä, että ne luopuvat kannekirjelmissään esittämästään kanneperusteesta, jonka mukaan Uruguayn kierroksen monenvälisten kauppaneuvottelujen (1986—1994) yhteydessä laadittua sopimusta suojalausekkeista (WTO—GATT 1994) (EYVL 1994, L 336, s. 184; jäljempänä sopimus suojalausekkeista) on rikottu. Kyseiset kantajat luopuvat myös suhteellisuusperiaatteen loukkaamista koskevaan kanneperusteeseen liittyvästä väitteestä, jonka mukaan riidanalaisella asetuksella loukataan kyseistä periaatetta, koska asetuksen tarkoituksena ei ole se, että se väliaikaisesti ja poikkeuksellisesti koskisi poikkeuksellisia ongelmatilanteita. Kyseiset kantajat luopuvat lisäksi lainvastaisuusväitteen yhteydessä esittämästään suhteellisuusperiaatteen loukkaamista koskevasta väitteestä asetuksen N:o 2553/97 osalta.

41 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti asianosaisia kuultuaan yhdistää asiat T-94/00, T-110/00 ja T-159/00 tuomion antamista varten.

Asianosaisten ja väliintulijoiden vaatimukset

42 Kantaja ja Alankomaiden kuningaskunta vaativat asiassa T-94/00, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen asetuksen

— toteaa, että yhteisö on vastuussa kantajalle aiheutuneesta vahingosta siksi, että riidanalaisen asetuksen johdosta kyseisessä asetuksessa tarkoitettujen tuotteiden tuonti on 1.3.2000 lähtien estetty tai sitä on rajoitettu, sekä

määrää, että asianosaisten on määritettävä yhteisymmärryksessä aiheutuneen vahingon suuruus ja siinä tapauksessa, että siitä ei päästä sopimukseen, oikeudenkäyntiä tulee jatkaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen määräämän määräajan kuluessa vahingon suuruuden määrittämiseksi, ja joka tapauksessa velvoittaa yhteisön korvaamaan väliaikaisesti arvioidun vahingon, joka on vielä määriteltävä erikseen

— toissijaisesti velvoittaa yhteisön maksamaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kohtuulliseksi katsoman vahingonkorvausmäärän kannekirjelmän jättämispäivästä koko määrän maksamiseen asti laskettuine 8 prosentin vuotuisine korkoineen

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

43 Kantajat ja Alankomaiden kuningaskunta vaativat asioissa T-110/00 ja T-159/00, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— ottaa kanteen tutkittavaksi

— kumoaa riidanalaisen asetuksen

— toteaa, että yhteisö on vastuussa kantajille riidanalaisen asetuksen antamisesta aiheutuneesta vahingosta sekä määrää, että asianosaisten on määriteltävä yhteisymmärryksessä aiheutuneen vahingon suuruus ja siinä tapauksessa, että siitä ei päästä sopimukseen, oikeudenkäyntiä tulee jatkaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen määräämän määräajan kuluessa vahingon suuruuden määrittämiseksi, ja joka tapauksessa velvoittaa yhteisön korvaamaan väliaikaisesti arvioidun vahingon, joka on vielä määriteltävä erikseen

— toissijaisesti velvoittaa yhteisön maksamaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kohtuulliseksi katsoman vahingonkorvausmäärän kannekirjelmän jättämispäivästä koko määrän maksamiseen asti laskettuine sovellettavan korkoprosentin mukaisine korkoineen

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

44 Komissio ja Espanjan kuningaskunta vaativat asioissa T-94/00, T-110/00 ja T-159/00 ja Ranskan tasavalta asioissa T-94/00 ja T-110/00, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen ja

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kumoamista koskevat vaatimukset

1. *Tutkittavaksi ottaminen*

45 Komission mukaan, jota Espanjan kuningaskunta ja Ranskan tasavalta tukevat, kumoamista koskevia vaatimuksia ei voida ottaa tutkittavaksi. Komissio väittää, että riidanalainen asetus ei koske kantajia erikseen EY 230 artiklan neljännen

kohdan tarkoittamalla tavalla. Komissio väittää, että riidanalainen asetus ei koske kantajia niille tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella ne erottuvat kaikista muista nykyisistä ja tulevista yrityksistä, jotka tuottavat sokeria tai seoksia MMA:issa (asia 25/62, Plaumann v. komissio, tuomio 15.7.1963, Kok. 1963, s. 197, 223, Kok. Ep. I, s. 181; yhdistetyt asiat T-480/93 ja T-483/93, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomio 14.9.1995, Kok. 1995, s. II-2305, 66 kohta).

46 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa tältä osin, että EY 230 artiklan neljännen kohdan mukaan luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi nostaa kanteen hänelle osoitetusta päätöksestä tai päätöksestä, joka siitä huolimatta, että se on annettu asetuksena tai toiselle henkilölle osoitettuna päätöksenä, koskee ensin mainittua henkilöä suoraan ja erikseen.

47 On todettava, että riidanalainen asetus on yleisesti sovellettava. Riidanalaisessa asetuksessa säädettyä suojatoimenpidettä sovelletaan nimittäin yleisesti sellaisen sokerin tuontiin yhteisöön, joka tuodaan sellaisenaan tai seoksen muodossa ja johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista.

48 Riidanalaisen säännöksen yleinen luonne ei kuitenkaan välttämättä merkitse sitä, ettei se voisi koskea tiettyjä luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä suoraan ja erikseen (ks. asia C-309/89, Codorniu v. neuvosto, tuomio 18.5.1994, Kok. 1994, s. I-1853, Kok. Ep. XV, s. I-177, 19 kohta; edellä 45 kohdassa mainitussa asiassa Antillean Rice Mills ym. v. komissio annetun tuomion 66 kohta ja yhdistetyt asiat T-481/93 ja T-484/93, Exporteurs in Levende Varkens ym. v. komissio, tuomio 13.12.1995, Kok. 1995, s. II-2941, 50 kohta).

49 On todettava, että riidanalainen asetus, joka koskee kaikkien kolmen kantajan yhteisöön viemiä tuotteita, koskee kantajia suoraan. Riidanalaisessa asetuksessa ei nimittäin jätetä mitään harkintavaltaa jäsenvaltioiden kansallisille viranomaisille, joiden tehtävänä on sen soveltaminen.

50 Tarkasteltaessa seuraavaksi sitä, koskeeko riidanalainen asetus kantajia erikseen, on muistettava, että jotta yleisesti sovellettavan säädöksen voidaan katsoa koskevan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä erikseen, sen on vaikutettava tähän tälle tunnusomaisten erityispiirteiden takia tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella tämä erottuu kaikista muista (edellä 45 kohdassa mainittu asia Plaumann v. komissio; asia T-47/00, Rica Foods v. komissio, tuomio 17.1.2002, Kok. 2002, s. II-113, 38 kohta).

51 Kantajat väittävät, että riidanalainen asetus koskee niitä erikseen, koska komissiolla oli lakiin perustuva velvollisuus tutkia kantajien erityistä tilannetta ennen riidanalaisen asetuksen antamista (edellä 45 kohdassa mainitussa asiassa Antillean Rice Mills ym. v. komissio annetun tuomion 70 kohta).

52 Komissio väittää, että riidanalainen asetus ei koske kantajia erikseen tästä velvollisuudesta huolimatta. Komissio väittää tältä osin, että riidanalainen asetus ei ole estänyt kantajia panemasta eräitä sopimuksia kokonaan tai osittain täytäntöön (asia 11/82, Piraiki-Patraiki ym. v. komissio, tuomio 17.1.1985, Kok. 1985, s. 207, 19 kohta). Komissio on viitannut istunnossa vielä yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-451/98, Antillean Rice Mills ym. vastaan neuvosto, 22.11.2001 antamaan tuomioon (Kok. 2001, s. I-8949).

53 On muistettava, että komissiolla erityisten sääntöjen nojalla oleva velvollisuus ottaa huomioon valmisteilla olevan lainsäädäntötoimen vaikutukset tiettyjen yksityisten tilanteeseen voi yksilöidä nämä yksityiset (asia C-390/95 P, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomio 11.2.1999, Kok. 1999, s. I-769, 25—30 kohta; edellä 52 kohdassa mainittu asia Antillean Rice Mills ym. v. neuvosto, tuomion 57 kohta; edellä 45 kohdassa mainittu asia Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomio 14.9.1995, 67 kohta ja edellä 50 kohdassa mainittu asia Rica Foods v. komissio, tuomion 41 kohta).

54 Yhteisöjen tuomioistuin ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ovat tältä osin katsoneet, että MMA-päätöksen 109 artiklan 2 kohdasta seuraa, että aikoessaan toteuttaa suojatoimenpiteitä MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan nojalla komission on siltä osin kuin asiaan liittyvät olosuhteet eivät sitä estä, otettava selvää niistä kielteisistä seurauksista, joita sen päätöksellä voi olla kyseisen MMA:n taloudelle sekä niille yrityksille, joita asia koskee (edellä 53 kohdassa mainittu asia Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomio 11.2.1999, 25 kohta ja edellä 45 kohdassa mainittu asia Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomio 14.9.1995, 70 kohta).

55 Koska riidanalainen asetus on annettu soveltaen MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohtaa, komission oli otettava huomioon ne vaikutukset, joita aiotuilla suojatoimenpiteillä voi olla kyseisten MMA:iden talouteen sekä niihin yrityksiin, joita asia koskee.

56 Tämän velvoitteen olemassaolon toteaminen ei kuitenkaan riitä osoittamaan, että niitä yrityksiä, joita MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan nojalla toteutetut suojatoimenpiteet koskevat, olisi pidettävä yrityksinä, joita kyseiset toimenpiteet koskevat erikseen EY 230 artiklan neljännen kohdan tarkoittamalla tavalla (edellä 52 kohdassa mainittu asia Antillean Rice Mills v. neuvosto, tuomion 60 kohta). Jotta kyseisten yritysten kanne voidaan ottaa tutkittavaksi, niiden on osoitettava, että suojatoimenpiteet vaikuttavat niihin sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella ne erottuvat kaikista muista (edellä 52 kohdassa mainittu asia Antillean Rice Mills v. neuvosto, tuomion 62 kohta).

57 Oikeuskäytännöstä seuraa, että sellaiset yritykset, jotka ovat jo tehneet sopimuksia, joiden suojatoimenpiteiden soveltamisajanjaksoksi suunniteltu täytäntöönpano estyy kokonaan tai osittain näiden toimenpiteiden takia, katsotaan yrityksiksi, joita toimenpiteet koskevat erikseen EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetulla tavalla (edellä 52 kohdassa mainittu asia Piraiki-Patraiki ym. v. komissio, tuomion 28, 31 ja 32 kohta ja edellä 52 kohdassa mainittu asia Antillean Rice Mills v. neuvosto, tuomion 61 kohta).

58 Kyseiset kolme kantajaa — jotka ovat yrityksiä, joita riidanalainen asetus koskee, koska ne ovat sijoittautuneet MMA:ihin ja koska ne toimivat riidanalaisessa asetuksessa tarkoitetulla alalla — väittävät, että kyseinen asetus on estänyt niitä panemasta eräitä sopimuksia täytäntöön.

59 Asian T-94/00 kantaja on esittänyt 7.12.2001 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pyynnöstä kaksi 2.12.1999 päivättyä sopimusta, joista ensimmäinen koskee 6 000 tonnin sokeritoimitusta joulukuun 1999 ja toukokuun 2000 välillä ja toinen 12 000 tonnin sokeritoimitusta tammikuun ja joulukuun 2000 välillä. Kantaja on esittänyt myös 18.8.1999 päivätyn sopimuksen, joka koskee 7 500 tonnin toimitusta tammikuun ja kesäkuun 2000 välillä.

60 Komissio katsoo, että kyseessä ovat puitesopimukset, joissa ei mainita täsmällistä toimituspäivää. Koska sellaiset todisteet puuttuvat, jotka osoittaisivat, että täsmällisesti yksilöityjä tilauksia ei ole voitu toteuttaa riidanalaisen asetuksen takia, kantaja ei ole komission mukaan osoittanut, että kyseinen asetus koskee sitä erikseen.

61 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että asian T-94/00 kantajan esittämistä sopimuksista ilmenee, että ne koskivat riidanalaisen asetuksen soveltamisajanjaksona toimitettavia määrältään täsmällisesti yksilöityjä sokerieriä, vaikka rahtausaikataulua (shipping schedule) ei ollutkaan vielä vahvistettu. Sopimuksessa, joka on päivätty 2.12.1999 ja joka koskee 12 000 tonnin erää, täsmennetään, että toimitus toteutetaan 1 000 tonnin kuukausittaisissa erissä. Kyseisen sopimuksen perusteella olisi näin ollen pitänyt toimittaa 7 000 tonnia sokeria riidanalaisen asetuksen soveltamisajanjaksona 1.3.2000—30.9.2000. Sopimuksessa, joka on päivätty 18.8.1999 ja joka koskee 7 500 tonnin erää, täsmennetään puolestaan, että sokerimäärät toimitetaan yhtä suurissa erissä (spread evenly) tammikuun 2000 ja kesäkuun 2000 välillä.

62 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo edellä esitetyn perusteella, että sokerimäärät, jotka asian T-94/00 kantajan oli toimitettava edellä 59 kohdassa mainittujen sopimusten perusteella, ylittivät selvästi riidanalaisessa asetuksessa säädetyn 3 340 tonnin yleisen enimmäismäärän, jota oli noudatettava asetuksen soveltamisajanjaksona.

63 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo näin ollen, että asian T-94/00 kantaja on tehnyt sopimuksia, joiden täytäntöönpano on estynyt kokonaan tai osittain riidanalaisen asetuksen takia.

64 Asian T-110/00 kantaja on liittänyt vastauskirjelmäänsä kaksi sopimusta. Ensimmäinen sopimus, joka on tehty toistaiseksi voimassa olevaksi, on päivätty 1.10.1998, ja se koskee vuosittaisia vähintään 28 500 tonnin sokerieriä, jotka kantaja myy Saksaan sijoittautuneelle yritykselle. Toinen sopimus, joka on tehty vähintään viideksi vuodeksi, on päivätty 18.2.2000, ja se koskee yhteisöön toimitettavia vähintään 24 000 tonnin vuosittaisia sokerieriä.

65 Kyseinen kantaja osoittaa konossementtien avulla, jotka on liitetty sen välitoimimenettelyssä esittämään 20.6.2000 päiväämään kirjeeseen, että se on maalishuhtikuussa 2000 lähettänyt 2 500 tonnia sokeria ja että 236 tonnille on myönnetty 25.4.2000 tuontitodistus, vaikka hakemus koski 2 500:aa tonnia. Riidanalaisen asetuksen takia 2 264 tonnia kantajan rahtina lähettämää sokeria, jota koskee EY/MMA-alkuperän kasautuminen, ei näin ollen ole voitu kuljettaa eteenpäin yhteisön satamista.

66 Komissio myöntää vastineensa 18 kohdassa, että riidanalainen asetus on estänyt kantajaa panemasta täytäntöön sopimusta, joka koskee 2 500:aa tonnia sokeria.

67 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo edellä esitetyn perusteella, että myös asian T-110/00 kantaja on tehnyt sopimuksia, joiden täytäntöönpano on estynyt kokonaan tai osittain riidanalaisen asetuksen takia.

68 Komissio korostaa kuitenkin, että asian T-110/00 kantaja on vain väliaikaisesti estynyt panemaan sopimuksiaan täytäntöön. Sen mukaan sokeri ei ole nopeasti pilaantuva tuote, ja toimitukset olisi voitu toteuttaa riidanalaisessa asetuksessa säädetyn päivän jälkeen.

69 Komission väite perustuu edellä kohdassa 57 mainitun oikeuskäytännön virheelliseen tulkintaan. Se, ovatko luonteeltaan väliaikaisissa suojatoimenpiteissä tarkoitetut tuotteet pilaantuvia vai eivät, ei ole merkityksellinen seikka sen arvioimiseksi, onko yrityksen, jota suojatoimenpiteet koskevat, niiden kumoamiseksi nostama kanne otettava tutkittavaksi. Lisäksi on todettava, että myös ne suojatoimenpiteet, joista oli kyse edellä 52 kohdassa mainitussa asiassa Piraiki-Patraiki ym. vastaan komissio annetussa tuomiossa ja edellä 45 kohdassa mainitussa asiassa Antillean Rice Mills ym. vastaan komissio 14.9.1995 annetussa tuomiossa, koskivat tuotteita, jotka eivät ole nopeasti pilaantuvia, eli puuvillaa ja riisiä.

70 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että kantajan tilanne asiassa T-110/00, Free Trade Foods vastaan komissio, on täysin rinnastettavissa niiden kantajien tilanteeseen, joiden nostamien kanteiden katsottiin täyttävän tutkittavaksi ottamisen edellytykset edellä 52 kohdassa mainitussa asiassa Piraiki-Patraiki ym. vastaan komissio annetussa tuomiossa ja edellä 45 kohdassa mainitussa asiassa Antillean Rice Mills ym. vastaan komissio 14.9.1995 annetussa tuomiossa. On siis katsottava, että riidanalainen asetus koskee kyseistä kantajaa erikseen.

71 Asian T-159/00 kantaja on esittänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pyynnöstä 26.1.2000 päivätyn selvityksen käymistään puhelinkeskusteluista alankomaalaisen yhtiön kanssa, josta ilmenee, että kantaja sitoutui toimittamaan kyseiselle yhtiölle vuosittain 700 tonnia sen tavaramerkillä varustettua valkoista palasokeria huhti-toukokuusta 2000 lähtien.

72 Kyseinen alankomaalainen yhtiö valittaa 30.5.2000 päivätyssä kirjeessään kantajalle siitä, että kantaja ei ole täyttänyt velvoitettaan toimittaa edellä mainitulla tavaramerkillä varustettua valkoista palasokeria.

73 Koska kirje on lähetetty riidanalaisen asetuksen soveltamisajankohtana, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että riidanalainen asetus on estänyt myös asian T-159/00 kantajaa panemasta täytäntöön ainakin yhtä sopimusta.

74 Komissio on kuitenkin todennut istunnossa, että 26.1.2000 päivätyn selvityksen mukaan kantajan ja kyseisen alankomaalaisen yhtiön piti tehdä muodollinen sopimus vuoden 2000 kuudennella viikolla. Koska asian T-159/00 kantaja ei ole esittänyt kyseistä sopimusta eikä mitään muutakaan muodollista sopimusta, se ei komission mukaan ole osoittanut, että riidanalainen asetus olisi estänyt sopimuksen täytäntöönpanon.

75 Tämä väite on hylättävä. Kyseisiä puhelinkeskusteluja koskevasta selvityksestä ja 30.5.2000 päivätystä kirjeestä nimittäin ilmenee, että sopimuspuolten välillä oli olemassa sopimus, joka koski 700 tonnin sokerierän toimittamista, jota ei ole voitu toteuttaa riidanalaisen asetuksen antamisen takia. Kyseiset tosiseikat ovat sellaisia, että ne yksilöivät asian T-159/00 kantajan EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetulla tavalla.

76 Komissio on istunnossa väittänyt, että kaikki kolme kannetta on jätettävä tutkimatta, koska kantajat eivät ole ryhtyneet tarpeellisiin toimenpiteisiin tuontitodistusten saamiseksi ennen riidanalaisen asetuksen voimaantuloa.

77 Edellä 52 kohdassa mainitussa asiassa Antillean Rice Mills ym. vastaan neuvosto annetussa tuomiossa (65 kohta) yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että riidanalaiset suojatoimenpiteet eivät olleet estäneet kyseisen asian kantajaa panemasta täytäntöön sopimuksia, jotka se oli tehnyt ennen suojatoimenpiteiden toteuttamista, koska "suojatoimenpiteitä alettiin soveltaa yli kaksi viikkoa sopimusten allekirjoittamispäivän jälkeen" ja koska käsiteltävänä olevassa asiassa kantaja, "joka oli tietoinen siitä, että toimenpiteet toteutetaan piakkoin, olisi aivan hyvin voinut ryhtyä kyseessä olevien sopimusten toteuttamisen kannalta tarpeellisiin toimenpiteisiin tuontitodistusten saamiseksi".

78 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että riidanalaisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdan mukaan riidanalaisessa asetuksessa tarkoitettujen tuotteiden tuontitodistusten myöntämisestä säädetään asetuksen N:o 2553/97 2—6 artiklassa, joita sovelletaan soveltuvin osin.

79 Asetuksen N:o 2553/97 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tuontitodistusten voimassaoloaika loppuu niiden myöntämistä seuraavan toisen kuukauden viimeisenä päivänä."

80 Vaikka kantajat olisivatkin olleet tietoisia riidanalaisen asetuksen antamisesta lähitulevaisuudessa ja sen sisällöstä, tuontitodistusten saaminen ennen riidanalaisen asetuksen voimaantuloa ei kuitenkaan olisi mahdollistanut sitä, että kantajat olisivat voineet täyttää kaikki niille kuuluvat sopimusvelvoitteet riidanalaisen asetuksen soveltamisajanjaksona 1.3.—30.9.2000.

81 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo edellä esitetyn perusteella, että riidanalainen asetus koskee asioiden T-94/00, T-110/00 ja T-159/00 kantajia erikseen.

82 Kumoamista koskevat vaatimukset on siis otettava tutkittavaksi kaikissa kolmessa asiassa.

2. *Aineelliset kysymykset*

83 Kantajat vetoavat kanteidensa tueksi kolmeen yhteiseen kanneperusteeseen. Ensimmäinen kanneperuste koskee MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan rikkomista. Toinen kanneperuste koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista. Kolmas kanneperuste koskee EY:n perustamissopimukseen väitetyksi perustuvan MMA:iden etuoikeutetun aseman loukkaamista.

84 Asian T-94/00 kantaja vetoaa lisäksi neljään muuhun kanneperusteeseen, jotka koskevat suojalausekkeista tehdyn sopimuksen rikkomista, luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista, harkintavallan väärinkäyttöä ja EY 253 artiklan rikkomista.

85 Asioiden T-110/00 ja T-159/00 kantajat esittävät puolestaan asetusta N:o 2553/97, johon viitataan riidanalaisessa asetuksessa, koskevan lainvastaisuusväitteen.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan rikkomista

Alustavat huomautukset

86 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että yhteisöjen toimielimillä on laaja harkintavalta MMA-päätöksen 109 artiklan soveltamisen osalta, jossa ne valtuutetaan toteuttamaan tai sallimaan suojatoimenpiteet eräiden edellytysten täyttyessä. Kun on kyse tällaisesta harkintavallasta, yhteisöjen tuomioistuimen on tutkittava ainoastaan, onko tätä harkintavaltaa käytettäessä tehty ilmeistä virhettä, onko harkintavaltaa käytetty väärin tai ovatko yhteisöjen toimielimet selvästi ylittäneet harkintavaltansa rajat (asia C-110/97, Ålankomaat v. neuvosto, tuomio 22.11.2001, Kok. 2001, s. I-8763, 61 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

87 MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan mukaan komissio "voi" toteuttaa suojatoimenpiteet, "jos [MMA-]päätöksen soveltamisesta aiheutuu vakavia häiriöitä jollakin yhteisön tai yhden tai useamman jäsenvaltion talouden toiminnan alalla tai jos soveltaminen vaarantaa niiden rahatalouden ulkoisen vakauden" tai "jos ilmenee häiriöitä, jotka saattavat johtaa yhteisön tai siihen kuuluvan alueen jonkin toiminnan alan merkittävään heikentymiseen". Yhteisöjen tuomioistuin on todennut edellä 53 kohdassa mainitussa asiassa Antillean Rice Mills ym. vastaan komissio 11.2.1999 annetussa tuomiossa (47 kohta), että ensimmäisen

tapauksen osalta on "selvitettävä syy-yhteyden olemassaolo, koska suojatoimenpiteiden tarkoituksena on oltava kyseessä olevalla alalla ilmenneiden häiriöiden poistaminen tai lieventäminen" mutta että "sitä vastoin toisen tapauksen osalta ei edellytetä, että suojatoimenpiteen toteuttamisen oikeuttavat häiriöt johtuisivat MMA-päätöksen soveltamisesta".

88 Komission antama riidanalainen asetus perustuu MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun toiseen tapaukseen. Komissio on toteuttanut suojatoimenpiteet, koska "yhteisön erästä toiminta-alaa heikentävät vaikeudet [olivat] olemassa" (riidanalaisen asetuksen seitsemäs perustelukappale).

89 Ensimmäinen kanneperuste muodostuu pääasiallisesti kahdesta osasta. Kantajat väittävät ensimmäisen kanneperusteen ensimmäisessä osassa, että mitään MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja häiriöitä ei ole olemassa. Kantajat väittävät ensimmäisen kanneperusteen toisessa osassa, että yhteisön eräs toiminta-ala ei ole vaarassa heikentyä, ja ne kyseenalaistavat yhteyden yhtäältä sellaisen sokerin ja sellaisten seosten tuonnin, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, ja toisaalta yhteisön markkinatilanteen välillä.

Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen häiriöiden väitettyä puuttumista

— Riidanalainen asetus

90 Komissio on todennut riidanalaisessa asetuksessa MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen erinäisten häiriöiden olemassaolon.

91 Komissio toteaa aluksi riidanalaisen asetuksen ensimmäisessä perustelukappaleessa, että "merentakaisista maista ja merentakaisilta alueilta tulevan, erityisesti sellaisenaan EY—MMA-alkuperäkumulaatiota soveltaen tuodun sokerin (CN-koodi 1701) ja CN-koodeihin 1806 10 30 ja 1806 10 90 kuuluvien sokeri- ja kaakaoseosten tuonti on lisääntynyt voimakkaasti vuodesta 1997 alkaen". Komissio selvittää, että "kyseinen tuonti on kasvanut 0 tonnista vuonna 1996 yli 48 000 tonniin vuonna 1999".

92 Komissio toteaa riidanalaisen asetuksen neljännessä perustelukappaleessa seuraavaa:

"Yhteisön sokerimarkkinoilla on viime vuosien aikana ilmennyt vaikeuksia. Kyseiset markkinat ovat ylijäämäiset. Sokerin kulutus on vakaa, ja noin 12,7 miljoonan tonnin tasolla. Tuotannon määrä on 16,7—17,8 miljoonaa tonnia. Sokerin yhteisöön tuonnin vuoksi on täten vietävä vastaava määrä yhteisön sokeria, jota ei voida myydä kyseisillä markkinoilla. Tällaisen sokerin vientituki — määrätyin kiintiörajoituksin — maksetaan yhteisön talousarviosta (tällä hetkellä noin 520 euroa/tonni). Tuetun viennin määrää rajoitetaan kuitenkin Uruguayn kierroksen yhteydessä tehdyillä [WTO-sopimuksilla] siten, että se alennetaan markkinointivuonna 1995/1996 tuetusta 1 555 600 tonnista 1 273 500 tonniin markkinointivuonna 2000/2001."

93 Ottaen huomioon kantajien väitteet aluksi on syytä tutkia komission riidanalaisen asetuksen ensimmäisessä ja neljännessä perustelukappaleessa esittämien seikkojen täsmällisyys ja arvioida, osoittavatko kyseiset seikat MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen häiriöiden olemassaolon.

— Komission riidanalaisen asetuksen ensimmäisessä ja neljännessä perustelukappaleessa esittämien seikkojen täsmällisyys

94 Kantajat toteavat ensinnäkin riidanalaisen asetuksen ensimmäisessä perustelukappaleessa mainitusta tuonnin lisääntymisestä, että sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, tuotanto MMA:issa on varsin uutta teollisuustoimintaa, joka on kehittynyt sen jälkeen, kun sellaisen sokerin viennistä yhteisöön, johon sovelletaan AKT/MMA-alkuperän kasautumista, tuli käytännöllisesti katsoen mahdotonta 1.12.1997 lukien päätöksen 97/803/EY johdosta. Kantajat selvittävät, että uuden teollisuustoiminnan (infant industry) aloittamisen jälkeen ensimmäisten vuosien aikana voidaan todeta kasvua tiettyyn kannattavuusmäärään asti, minkä jälkeen kasvu tasaantuu. Sokerin ja seosten tuonti yhteisöön onkin tasaantunut vuoden 1999 toisen vuosipuoliskon aikana. Niiden mielestä on näin ollen harhaanjohtavaa väittää, että kyseisten tuotteiden tuonti on voimakkaasti lisääntynyt.

95 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa tältä osin, että komission esittämien Euroopan yhteisöjen tilastotoimiston (Eurostat) tilastotietojen mukaan MMA:ista peräisin olevaa sokeria tuotiin 2 251,1 tonnia vuonna 1996, mutta niistä peräisin olevia seoksia ei tuotu. Kantajat eivät kiistä, että 2 251,1 tonnia tuotua sokeria oli sellaista sokeria, johon sovellettiin AKT/MMA-alkuperän kasautumista. Kantajat eivät nimittäin kiistä riidanalaisessa asetuksessa olevaa toteamusta, jonka mukaan yhteisöön ei tuotu vuonna 1996 sokeria, johon olisi sovellettu EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä. Kantajat myöntävät lisäksi nimenomaisesti, että sellaisen sokerin tuotanto, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, on teollisuustoimintaa, joka alkoi, kun sellaisen sokerin viennistä, johon sovelletaan AKT/MMA-alkuperän kasautumista, tuli käytännöllisesti katsoen mahdotonta päätöksen 97/803/EY johdosta.

96 Eurostatin tilastotiedoista ilmenee myös, että vuonna 1999 sellaisen sokerin tuonti yhteisöön, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, oli 35 791,8 tonnia, kun taas seoksia tuotiin 12 420 tonnia.

97 Komissio totesi näin ollen perustellusti riidanalaisen asetuksen ensimmäisessä perustelukappaleessa, että MMA:ista peräisin olevan sellaisenaan yhteisöön tuodun CN-koodiin 1701 kuuluvan sellaisen sokerin ja CN-koodeihin 1806 10 30 ja 1806 10 90 kuuluvien sellaisten sokeri- ja kaakaoseosten tuonti, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, on "kasvanut 0 tonnista vuonna 1996 yli 48 000 tonniin vuonna 1999". Siitä riippumatta, perustuuko kyseinen tuonti uuteen teollisuustoimintaan, kyseessä on katsottava olevan tuonnin voimakas lisääntyminen, kuten komissio on perustellusti todennut (riidanalaisen asetuksen ensimmäinen perustelukappale).

98 Kantajat kiistävät toiseksi riidanalaisen asetuksen neljännessä perustelukappaleessa olevan toteamuksen, jonka mukaan sellaisen sokerin tuonti yhteisöön, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, johtaa vastaavan määrän vientiin yhteisön vientituettua sokeria. Niiden mukaan erinäiset seikat voivat vaikuttaa vientimääriin, kuten esimerkiksi muutokset yhteisön kulutuksessa, huonot sadot yhteisössä ym. Asian T-94/00 kantaja lisää, että MMA:ista tuodulle sokerille, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, ei voida hakea vientitukea uudelleenvientiä varten. Kaikki MMA:ista tuotu sokeri myydään sen mukaan näin ollen eurooppalaisilla markkinoilla, eikä sitä viedä uudelleen.

99 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa tältä osin ensinnäkin, että kantajat myöntävät, että yhteisön sokerimarkkinat ovat ylijäämäiset. Yhteisön A- ja B-sokerin tuotanto, joka siis koskee sokeria, joka voidaan myydä yhteisön markkinoilla ja jolle myönnetään vientitukea, ylittää yhteisön sokerinkulutuksen. Kantajat korostavat vain, että yhteisön sokerimarkkinoiden ylijäämäisyys on rakenteellista ja että näin on ollut jo vuosikymmeniä (ks. jäljempänä 112 kohta).

100 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on korostanut asiassa C-17/98, Emesa Sugar, 8.2.2000 antamassaan tuomiossa (Kok. 2000, s. I-675, 56 kohta), yhteisön pitää WTO-sopimusten mukaan tuoda tietty määrä sokeria yhteisön ulkopuolisista maista.

101 Näin ollen ellei yhteisön sokerintuotanto vähene, kaikki yhteisön markkinoille tuotava ylimääräinen sokeri, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, lisää yhteisön sokerimarkkinoiden ylijäämäisyyttä ja tuetun viennin määrää (ks. edellä 100 kohdassa mainittu asia Emesa Sugar, tuomion 56 kohta).

102 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa näin ollen, että komissio on perustellusti voinut katsoa riidanalaisen asetuksen neljännessä perustelukappaleessa, että "sokerin yhteisöön tuonnin vuoksi on vietävä vastaava määrä yhteisön sokeria, jota ei voida myydä kyseisillä markkinoilla".

103 Seuraavaksi on todettava, että toisin kuin asian T-94/00 kantaja väittää, komissio ei väitä riidanalaisessa asetuksessa, että yhteisöön tuotu sokeri, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, vietäisiin uudelleen. Yhteisöön tuotu sokeri, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, kuitenkin korvaa yhteisön sokerin. Yhteisön sokerin kysynnän vähentyminen taas johtaa tuotannon ylijäämäisyyden takia tuetun viennin lisääntymiseen.

104 Kolmanneksi asian T-94/00 kantaja väittää, että WTO-sopimuksiin liitetyssä Euroopan yhteisöjä koskevassa CXL-luettelossa olevasta alaviitteestä ilmenee, että sellaista vientiä yhteisöstä, joka vastaa määrältään AKT-valtioista ja Intiasta peräisin olevan sokerin etuuskohteluun oikeutettua tuontia, ei oteta huomioon laskettaessa tuetun viennin enimmäismäärää. Kantajan mukaan MMA:ista peräisin olevan sokerin tuonti olisi katsottava etuuskohteluun oikeutetuksi tuonniksi AKT-valtioista ja Intiasta peräisin olevan tuonnin tavoin. Kantajan mukaan komissio ei siis voi WTO-sopimuksiin perustuvien velvoitteiden perusteella rajoittaa sellaisen sokerin tuontia yhteisöön, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä.

105 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tämä väite on hylättävä. AKT-valtioista ja Intiasta peräisin olevan sokerin tuontia koskevasta sääntelystä poiketen CXL-luettelossa ei nimittäin mainita poikkeuksia MMA:ista peräisin olevan sokerin tuonnin osalta. Koska sellaisen sokerin yhteisöön tuonnin vuoksi, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, on vietävä vastaava määrä yhteisön sokeria, kyseinen tuonti on otettava huomioon, jotta voidaan tarkastaa, voidaanko CXL-luettelossa vahvistettuja enimmäismääriä noudattaa. Jotta CXL-luettelossa olevaa alaviitettä voitaisiin muuttaa siten, että se koskisi myös MMA:ista peräisin olevaa sokeria, pitäisi GATT-sopimuksen XXVIII artiklaan perustuvat neuvottelut aloittaa ja yhteisön pitäisi tarjota korvaus sen tekemien myönnytysten ja sitoumusten muuttamisesta.

106 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo edellä esitetyn johdosta, että kantajat eivät ole esittäneet seikkoja, joiden perusteella voitaisiin katsoa, että komissio on tehnyt tosiseikkoja tai oikeudellisia seikkoja koskevia virheitä riidanalaisen asetuksen ensimmäisessä ja neljännessä perustelukappaleessa.

MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen häiriöiden olemassaolo ja riidanalaisen asetuksen ensimmäisessä ja neljännessä perustelukappaleessa esitetyt seikat

107 Kantajat väittävät, että tuonnin lisääntyminen yhteisöön sellaisen sokerin ja sellaisten seosten osalta, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, tuotannon ylijäämäisyys ja WTO-sopimuksiin perustuvat velvoitteet eivät muodosta MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja häiriöitä, jotka voivat oikeuttaa suojatoimenpiteiden toteuttamisen.

108 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa aluksi, että komissio ei ole milloinkaan väittänyt, että sen yksilöimät häiriöt voisivat kukin erikseen oikeuttaa suojatoimenpiteiden toteuttamisen. Riidanalaisesta asetuksesta ilmenee päinvas-

toin, että komission esittämät häiriöt liittyvät läheisesti toisiinsa. Komission mukaan markkinoiden ylijäämäisen tilanteen seurauksena on se, että ylimääräisten tonnien tuonti johtaa vientitukien kasvuun, joka puolestaan voi olla ristiriidassa WTO-sopimuksissa määrättyjen enimmäismäärien kanssa.

109 Kantajat muistuttavat tuonnin lisääntymisen osalta, että sokeriteollisuus on uutta teollisuustoimintaa MMA:issa. Niiden mukaan sokerin ja seosten tuonti yhteisöön on tasaantunut vuoden 1999 toisen vuosipuoliskon aikana eikä ole todellista vaaraa, että tuonti lisääntyisi vielä vuoden 1999 jälkeen. Riidanalaisen asetuksen ensimmäisessä perustelukappaleessa todettua tuonnin lisääntymistä vuodesta 1997 lähtien ei näin ollen ole katsottava niiden mukaan MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi häiriöksi.

110 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa tältä osin, että sellaisenaan tuodun sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, tuonti on kasvanut voimakkaasti. Kyseinen tuonti on kasvanut 0 tonnista vuonna 1996 yli 48 000 tonniin vuonna 1999 (ks. edellä 95—97 kohta). Se, että tuonnin lisääntyminen sellaisen sokerin ja sellaisten seosten osalta, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, johtuu uudesta teollisuustoiminnasta, joka ei ole vielä täysin kehittynyt, ei ole asian kannalta merkityksellinen seikka sen arvioimiseksi, muodostiko kyseinen tuonti yhdessä yhteisön markkinoiden ylijäämäisyyden ja WTO-sopimusten velvoitteiden kanssa MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun häiriön riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana.

111 Myös väite, jonka mukaan ei ole vaaraa, että MMA:ista peräisin olevan sokerin ja niistä peräisin olevien seosten tuonti yhteisöön kasvaisi vuoden 1999 jälkeen, on hylättävä. Tältä osin on muistutettava, että jo vuonna 1997, jolloin tehtiin päätös 97/803/EY (ks. edellä 9 kohta), sokerin tuotantokapasiteetti MMA:issa arvioitiin 100 000—150 000 tonniksi vuodessa (ks. asia T-43/98, Emesa Sugar v. neuvosto, tuomio 6.12.2001, Kok. 2001, s. II-3519, 137 kohta).

112 Tuotannon ylijäämäisyydestä ja WTO-sopimuksiin perustuvista velvoitteista kantajat toteavat, että tuotanto on ollut ylijäämäistä jo noin 30 vuoden ajan ja että WTO-sopimukset, joissa määrätään sokerin vientitukien enimmäismääristä, on tehty vuonna 1994. Niiden mukaan kyseessä eivät näin ollen ole MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut häiriöt.

113 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että sellaisen sokerin viennin määrää, jota voidaan tukea, on alennettu WTO-sopimuksissa ja erityisesti CXL-luettelossa. Tuetun viennin määrää on alennettu markkinointivuonna 1995/1996 tuetusta 1 555 600 tonnista 1 273 500 tonniin markkinointivuonna 2000/2001.

114 Koska yhteisön sokerimarkkinat ovat ylijäämäiset, ylimääräisen sokerin yhteisöön tuonnin vuoksi on täten vietävä vastaava määrä yhteisön sokeria (ks. edellä 99—102 kohta). Tuonnin lisääntyminen sokerin ja seosten osalta, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, voi näin ollen aiheuttaa ongelmia WTO-sopimuksiin perustuvien velvoitteiden kannalta.

115 Vaikka markkinointivuotta 2000/2001 koskeva enimmäismäärä oli tiedossa jo vuodesta 1994 lähtien ja vaikka yhteisön markkinat ovat olleet ylijäämäiset jo vuosikymmeniä, on kuitenkin todettava, että komissio voi perustellusti katsoa, että sellaisen sokerin ja sellaisten seosten tuonnin voimakas lisääntyminen, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, muodosti MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun häiriön yhteisöjen markkinoiden ollessa ylijäämäiset, ja että tästä oli kyse sitä suuremmalla syyllä, koska yhteisön tuotantokiintiöitä oli merkittävästi pienennettävä markkinointivuonna 2000/2001 WTO-sopimuksissa määrätyn enimmäismäärän johdosta (ks. jäljempänä 125—128 kohta).

116 Kantajat toteavat lopuksi, että ottaen huomioon runsaita vientitukia koskeva sääntely ja perustamissopimuksen neljännen osan määräysten tarkoitus MMA:ista tuodun sokerin määrän ei voida katsoa olevan kustannustekijä yhteisölle. Kantajien mukaan sokerin tuonnilla MMA:ista ei ole merkitystä yhteisön talousarvioon. Koska kyseisen yhteisöön tuonnin vuoksi on vietävä vastaava määrä yhteisön sokeria, kantajien mukaan eurooppalaiset sokerijuurikkaan tuottajat maksavat omarahoitusjärjestelmän avulla tätä vientiä koskevat vientituet, eli siis viime kädessä ne maksavat eurooppalaiset kuluttajat. Asian T-94/00 kantaja lisää, että vain etuuskohteluun oikeutetun sokerin uudelleenvientiä koskevat vientituet (ks. edellä 104 kohta) kuuluvat Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) talousarvioon aiheuttaen talousarviota koskevia seurauksia. Koska yhteisöön tuotava sokeri, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, ei kuitenkaan ole etuuskohteluun oikeutettua sokeria, MMA:ista peräisin olevan sokerin tuonnilla ei sen mukaan ole mitään vaikutusta talousarvioon.

117 Asian T-94/00 kantaja laskee, että vaikka vuonna 1999 tuotu 50 000 tonnia sokeria, johon sovellettiin AKT/MMA- ja EY/MMA-alkuperän kasautumista, ja tuetun viennin lisääntyminen vastaavalla määrällä olisivatkin yhteydessä toisiinsa, kyseinen tuonti olisi aiheuttanut 26 miljoonan euron (520 euroa × 50 000) vientitukikustannukset, ja tämä on vain 0,006 prosenttia EMOTR:n talousarviosta (tai 3,5 prosenttia EMOTR:n talousarviosta, joka koskee sokerin etuuskohteluun oikeutettua tuontia). Kantajan mukaan kyseessä ei siis ole tilanne, joka olisi voinut oikeuttaa suojatoimenpiteiden toteuttamisen MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan nojalla.

118 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että riidanalaisessa asetuksessa mainittuja häiriöitä ovat tuonnin voimakas lisääntyminen sellaisen sokerin ja sellaisten seosten osalta, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, yhteisön sokerimarkkinoiden ylijäämäisyys, joka johtaa tuettuun vientiin, ja WTO-sopimuksiin perustuvat velvoitteet (ks. edellä 90—92 kohta).

119 Yhteisön markkinoiden ollessa ylijäämäiset MMA:ista peräisin olevan sokerin tuonti korvaa yhteisön sokerin, joka yhteisen markkinajärjestelyn tasapainon säilyttämiseksi on vietävä yhteisöstä.

120 Vaikka yhteisön sokeriteollisuus eli siis kuluttajat rahoittavat suurelta osin yhteisön sokerin viennin, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että WTO-sopimuksissa rajoitetaan vientitukien määrää siitä riippumatta, kuka vastaa viime kädessä vientitukien kustannuksista, ja että kaikki ylimääräinen tuonti vaikeuttaa jo nyt ylijäämäisten markkinoiden tilannetta.

121 Edellä esitetystä seuraa, että mitään ensimmäisen kanneperusteen ensimmäistä osaa koskevaa väitettä ei voida hyväksyä.

Ensimmäisen kanneperusteen toinen osa, joka koskee yhteisön erään toiminta-alan heikentymistä tai vaaraa sen heikentymisestä ja yhteyttä sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, tuonnin ja yhteisön markkinatilanteen välillä

122 Komissio selvittää riidanalaisen asetuksen viidennessä perustelukappaleessa seuraavaa:

” — — vaikeudet uhkaavat saattaa sokerin [yhteisen markkinajärjestelyn] huomattavaan epätasapainoon. Yhteisön tuottajien kiintiöitä aiotaan varovaisimpien saatavilla olevien arvioiden perusteella pienentää noin 500 000 tonnia 1 päivänä heinäkuuta 2000 alkavan markkinointivuoden 2000/2001 osalta. Sokerin ja paljon sokeria sisältävien tuotteiden ylimääräinen tuonti MMA:ista

edellyttää yhteisön tuottajien kiintiöiden merkittävämpää pienentämistä ja näin ollen tuottajien tulotakuun suurempaa menetystä."

123 Kantajat väittävät, että kyseessä on MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu toiminta-alan heikentyminen tai vaara sen heikentymisestä silloin, kun hinnat sokerimarkkinoilla romahtavat tai kun tilanne sokerialalla olennaisesti heikentyy, jota ilmentävät tappiot, irtisanomiset ym. Kantajien mukaan eurooppalainen sokeriteollisuus ei kuitenkaan ole heikentynyt. Sokerin hinta ei niiden mukaan ole laskussa.

124 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että seikat, joihin kantajat vetoavat, osoittavat, että kyseessä on MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erään yhteisön toiminta-alan heikentyminen tai vaara sen heikentymisestä. Tilanne, jossa yhteisön tuottajien tuotantokiintiöitä on alennettava, ilmentää myös yhteisön toiminta-alan heikentymistä. Tuotantokiintiöiden alentaminen vaikuttaa nimittäin suoraan yhteisön tuottajien tuloihin.

125 Kantajat katsovat, ettei yhteisön sokerintuotantokiintiöitä ole tarpeellista alentaa 500 000 tonnia WTO-sopimusten takia. Kantajat viittaavat komission 4.10.2000 antamaan lehdistötiedotteeseen, jossa ilmoitettiin 115 000 tonnin alentamisesta. Lisäksi tuotantokiintiöiden 500 000 tonnin tai toissijaisesti 115 000 tonnin alentamisella on niiden mukaan vähäisempi vaikutus kuin määrän vaihteluilla (jotka ovat joskus suurempia kuin 15 prosenttia), joita kantajien mukaan on jo tapahtunut luonnollisella tavalla sokerijuurikkaan tuotannossa yhteisössä ajanjaksolla vuodesta 1997/1998 vuoteen 1999/2000. Komission ehdottama tuotannon alentaminen 500 000 tonnilla vastaisi noin 3:a prosenttia yhteisön tuotannosta ja viljellystä pinta-alasta. Ottaen huomioon sen seikan, että todelli-

suudessa vain 115 000 tonnin alentaminen olisi tarpeen, kantajat väittävät, että tuotantokiintiöiden alentamisesta ei voida katsoa aiheutuvan MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua yhteisön sokerialan heikentymistä tai vaaraa sen huomattavasta heikentymisestä.

126 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että yhteisön sokerintuotanto ylittää sokerin kulutuksen yhteisössä tämän tuotannon vuosittaisista vaihteluista huolimatta. Lisäksi, kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut edellä 100 kohdassa mainitussa asiassa Emesa Sugar antamassaan tuomiossa (tuomion 56 kohta), "WTO:n piirissä tehtyihin sopimuksiin perustuvan velvoitteen täyttämiseksi, — — yhteisön pitää tuoda tietty määrä sokeria yhteisön ulkopuolisista maista". Tämän lisäksi "AKT-valtioista tuotiin ruokosokeria tämän tuotteen erityisen kysynnän tyydyttämiseksi" (edellä 100 kohdassa mainittu asia Emesa Sugar, tuomion 56 kohta).

127 Kantajat eivät kiistä WTO-sopimuksista johtuvien velvoitteiden ja riidanalaisessa asetuksessa mainittujen yhteisön tuotantokiintiöiden välistä yhteyttä. Kantajat kiistävät kuitenkin riidanalaisessa asetuksessa esitetyn 500 000 tonnin luvun.

128 Sokerialan tuotantokiintiöiden takuunalaisen määrän alentamisesta ja puhdistamoiden hankintojen arvioiduista enimmäistarpeista etuuskohteluun oikeuttavissa tuontijärjestelyissä markkinointivuonna 2000/2001 29 päivänä syyskuuta 2000 annetusta komission asetuksesta (EY) N:o 2073/2000 (EYVL L 246, s. 38) ilmenee, että markkinointivuonna 2000/2001 komissio tosiaankin alensi A- ja B-sokerin tuotantokiintiöitä 478 277 tonnilla. Ilmoitettu 115 000 tonnin alentaminen, johon kantajat viittaavat, koskee rakenteellista alentamista, jota ei siis ole rajoitettu tiettyyn markkinavuoteen ja joka mainitaan sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä 16 päivänä lokakuuta 2000 esitetyssä komission ehdo-

tuksessa neuvoston asetukseksi (EYVL 2001, C 29 E, s. 315). Tämä ehdotettu rakenteellinen mukauttaminen ei kuitenkaan osoita, ettei yksittäinen, noin 500 000 tonnin alentaminen markkinointivuonna 2000/2001 olisi ollut tarpeellinen.

129 Kantajat väittävät seuraavaksi, että sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, tuonti yhteisöön on vähäistä, kun MMA:ista peräisin olevan sokerin tuonnin määrää verrataan yhteisön sokerintuotantoon ja tietyistä kolmansista maista tuodun sokerin määrään.

130 Asian T-94/00 kantaja laskee, että sokerin ja seosten, joihin sovelletaan AKT/MMA- ja EY/MMA-alkuperän kasautumista, tuonti oli vuonna 1999 0,320 prosenttia (CN-koodi 1701) ja 0,102 prosenttia (CN-koodi 1806) yhteisön tuotannosta. Tuonti, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, oli vuonna 1999 kantajan mukaan 40 000 tonnia eli vähemmän kuin mitä yksi sellainen AKT-valtio kuten Barbados (49 300 tonnia) voi viedä vuosittain yhteisöön.

131 Tämä väite ei voi menestyä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa tältä osin, että komissio on voinut perustellusti katsoa, että sellaisen sokerin ja sellaisten seosten tuonnin erittäin voimakas lisääntyminen, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, muodosti MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun häiriön siinä erityistilanteessa, jossa yhteisöjen markkinat olivat ylijäämäiset ja jossa WTO-sopimuksista johtui velvoitteita.

132 Ottaen huomioon WTO-sopimuksista johtuvat velvoitteet, joilla rajoitetaan vientitukia, on perusteltua katsoa, että "sokerin ja paljon sokeria sisältävien tuotteiden ylimääräinen tuonti MMA:ista edellyttää yhteisön tuottajien kiintiöiden merkittävämpää pienentämistä ja näin ollen tuottajien tulotakuun suu-

rempaa menetystä" (riidanalaisen asetuksen viides perustelukappale). Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korostaa, että sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, tuonti vastasi riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana noin 10:tä prosenttia riidanalaisessa asetuksessa ilmoitetusta yhteisön tuotantokiintiöiden alentamisesta ja että sokerin tuotantokapasiteetti MMA:issa oli 100 000—150 000 tonnia vuodessa (ks. edellä 111 kohta).

133 Yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että yhteisön tuotannon alentaminen MMA:ista peräisin olevan sokerin tuonnin lisääntymisen vuoksi aiheuttaisi "häiriöitä sokerin yhteisessä markkinajärjestelyssä, — — ja — — olisi yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiden vastaista" (edellä 100 kohdassa mainittu asia Emesa Sugar, tuomion 56 kohta).

134 Näissä olosuhteissa komissio on voinut perustellusti katsoa riidanalaisen asetuksen viidennessä perustelukappaleessa, että MMA:ista peräisin olevan sokerin lisääntyvä tuonti uhkasi saattaa sokerin yhteisen markkinajärjestelyn huomattavaan epätasapainoon.

135 Asian T-94/00 kantaja väittää kuitenkin, että WTO-sopimuksissa määrättyjä taloudellisia ja tuotteiden määrää koskevia enimmäismääriä sovelletaan jokaisesta sokerialan markkinointivuodesta lähtien. Kyseisen kantajan mukaan WTO-sopimuksissa sokerialan markkinointivuosi 2000/2001 kattoi tuotteita koskevien enimmäismäärien osalta ajanjakson 1.10.2000—30.9.2001 ja taloudellisten enimmäismäärien osalta ajanjakson 1.7.2000—30.6.2001. Näin ollen yhteisöllä oli kantajan mukaan kyseisten enimmäismäärien suhteen 1.7.2000 tai 1.10.2000 asti riittävästi liikkumavaraa WTO-sopimuksissa määrättyihin rajoituksiin nähden. Kantajan mukaan yhteisö vie vähemmän vientituettua sokeria kuin mitä WTO-sopimuksissa sallitaan.

136 Komissio toteaa kuitenkin riidanalaisen asetuksen kuudennessa perustelukappaleessa seuraavaa:

"Tuonti tapahtuu noin kolmen kuukauden aikana todistusten myöntämistä koskevien hakemusten esittämisen jälkeen todistusten voimassaoloajan perusteella. Kokonaistuonti, mukaan luettuna markkinointivuoden 2000/2001 alkamista edeltävinä kuukausina tapahtunut tuonti säätelee markkinatilannetta mainitun markkinointivuoden aikana ja aiheuttaa edellä 5 kohdassa mainittuja haitallisia vaikutuksia."

137 On todettava, että asetuksen N:o 2553/97 6 artiklassa, jota riidanalaisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdan mukaan sovelletaan soveltuvin osin, rajoitetaan tuontitodistusten voimassaoloaika noin kolmeen kuukauteen sellaisen sokerin ja sellaisten seosten tuonnin osalta, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä. Näin ollen komissio on voinut perustellusti katsoa, että suojatoimenpiteiden piti tulla voimaan jo 1.3.2000.

138 Lisäksi sellaisen sokerin ja sellaisten seosten tuonnin lisääntymisestä, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, aiheutunut viennin lisääntyminen olisi joka tapauksessa nostanut vientitukien kokonaismäärää, joka olisi pitänyt maksaa yhteisön talousarviosta ja jonka yhteisön tuottajat olisivat välillisesti maksaneet tuotantomaksujen kautta.

139 Vaikka myönnettäisiin, että WTO-sopimusten mukaan oli mahdollista sallia sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, lisääntynyt tuonti 1.7.2000 saakka, on kuitenkin niin, että asian T-94/00 kantaja ei ole osoittanut, että komissio on tehnyt ilmeisen arviointivir-

heen katsoessaan, että sokerin tai seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, lisääntynyt tuonti uhkasi jo ennen tätä päivää saattaa yhteisön sokerialan epätasapainoon.

140 Asian T-94/00 kantaja laskee seuraavaksi, että riidanalaisen asetuksen viidennessä perustelukappaleessa ilmoitettu tuotannon vuosittainen vähentäminen 500 000 tonnilla luo maailmanmarkkinoiden tämänhetkisellä hintatasolla ja vientitukien tonnikohtaisella tasolla noin 150 000 tonnin vientikapasiteetin, mikä riittää hyvin mahdollistamaan MMA:ista peräisin olevan sokerin tuonnin.

141 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo kuitenkin, että sen kapasiteetin, johon kantaja viittaa, on mahdollistettava, että yhteisö voi pitää puolensa maailmanmarkkinahintojen epäsuotuisaa kehitystä vastaan ja noudattaa WTO-sopimuksista johtuvia velvoitteita. Lisäksi yhteisön tuotantokiintiöiden alentaminen sokerin tuonnin mahdollistamiseksi olisi yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiden vastaista (edellä 100 kohdassa mainittu asia Emesa Sugar, tuomion 56 kohta).

142 Asianomainen kantaja ei joka tapauksessa ole osoittanut, että komissio on arvioinut ilmeisen virheellisellä tavalla niitä seikkoja, jotka sillä oli tiedossaan riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana, jolloin se katsoi, että yhteisön sokerimarkkinoiden tilanne, jonka vuoksi tuotantokiintiöiden huomattava alentaminen oli jo tarpeen, oli vaarassa heikentyä entisestään sellaisen sokerin ja sellaisten seosten tuonnin huomattavan lisääntymisen vuoksi, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä.

143 Asioiden T-110/00 ja T-159/00 kantajat väittävät vielä, että 110 000 tonnin tuontierä MMA:ista peräisin olevaa sokeria oli jo otettu huomioon silloin, kun

tuotantokiintiöitä päätettiin alentaa noin 500 000 tonnilla. Asian T-94/00 kantaja ilmoittaa, että markkinointivuotta 1999/2000 koskevassa EU:n sokerialan taseessa (EU sugar balance sheet) komissio huomioi 110 000 tonnin tuonnin MMA:ista peräisin olevaa sokeria. Kantajien mukaan riidanalaisen asetuksen viidennessä perustelukappaleessa komissio esittää harhaanjohtavasti, että sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, tuonti "edellyttää yhteisön tuottajien kiintiöiden merkittävämpää pienentämistä" riidanalaisessa asetuksessa ilmoitetun 500 000 tonnin pienentämisen lisäksi.

144 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että asioiden T-110/00 ja T-159/00 kantajat eivät esitä mitään näyttöä tukeakseen kyseistä väitettään, joka on näin ollen hylättävä. Asian T-94/00 kantajan viittaus markkinointivuodelle 1999/2000 tehtyyn suunnitelmaan ei ole asian kannalta merkityksellinen, koska riidanalaisessa asetuksessa otetaan huomioon vain markkinointivuoden 2000/2001 tuotantokiintiöt, joita on alennettava. Lisäksi vaikka komissio olisi vuonna 1999 ottanut huomioon markkinointivuoden 1999/2000 osalta 110 000 tonnin tuontierän sokeria, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, tämä seikka ei osoita, että komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen katsoessaan riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana eli helmikuussa 2000, että sellaisia häiriöitä oli ilmennyt, jotka uhkasivat saattaa sokerin yhteisen markkinajärjestelyn huomattavaan epätasapainoon ja jotka oikeuttivat suojatoimenpiteiden toteuttamisen.

145 Asian T-94/00 kantaja huomauttaa vielä, että käsitellyissä tuotteissa olevaa etuuskohteluun kuulumatonta sokeria tuodaan 520 000 tonnia vuodessa. Vaikka näissä käsitellyissä tuotteissa olevasta sokerin osuudesta on maksettava tullit, kantajan mukaan on kuitenkin niin, että kyseinen tuonti vaikuttaa yhteisön sokerin kysyntään yhteisössä. Kantajan mukaan tätä tuontia vastaan ei ole ryhdytty mihinkään toimenpiteisiin EY 134 artiklan nojalla.

146 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo kuitenkin, että se seikka, että käsitellyissä tuotteissa olevasta sokerin osuudesta on maksettava tullit, johtaa

väistämättä kyseisestä tuonnista mahdollisesti aiheutuvien tasapainoa heikentävien vaikutusten erilaiseen arviointiin suhteessa sellaisen sokerin tuontiin, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä ja joka MMA-päätöksen 101 artiklan 1 kohdan nojalla on vapautettu tulleista. Joka tapauksessa se, että komissio ei mahdollisesti ryhdy toimenpiteisiin kolmansista maista tapahtuvan tuonnin johdosta, ei vaikuta riidanalaisen asetuksen lainmukaisuuteen.

147 Asian T-94/00 kantaja korostaa, että komission olisi väitettyjen MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen häiriöiden vaikutusten arviointia varten pitänyt huomioida myös varastojen koot vuoden alussa ja lopussa (opening ja closing stocks) ja käsiteltyjen tuotteiden muodossa tapahtuvan viennin määrä. Tältä osin kantaja viittaa EU:n sokerialan taseeseen.

148 Tämä väite on hylättävä, koska se ei ole täsmällinen. Kantaja ei nimittäin selitä, miksi edellisessä kohdassa mainittujen seikkojen väitetty huomioimatta jättäminen osoittaa, että komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen katsoessaan, että edellä kohdassa 91 ja 92 mainitut häiriöt uhkasivat saattaa sokerin yhteisen markkinajärjestelyn huomattavaan epätasapainoon.

149 Kantajat ja Alankomaiden hallitus huomauttavat vielä, että Espanjassa ilmenneen puutteen vuoksi komissio päätti heinäkuussa 1999 vapauttaa espanjalaisten yritysten hallussa olleen 66 000 tonnin varaston (Espanjaan sijoittautuneiden sokeriyritysten pitämien vähimmäisvarastojen vapauttamisesta ja niiden pitämien siirtovarastojen osittaisesta vapauttamisesta Espanjan eteläosan hankintoja varten 1 päivän heinäkuuta ja 30 päivän marraskuuta 1999 välisenä aikana 7 päivänä heinäkuuta 1999 tehty komission päätös 1999/444/EY, EYVL L 174, s. 25). Ne lisäävät, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut

asiassa T-82/96, ARAP ym. vastaan komissio, 17.6.1999 antamassaan tuomiossa (Kok. 1999, s. II-1889), jossa vaadittiin kumoamaan 11.1.1996 tehty komission päätös olla vastustamatta DAI:lle myönnettyä valtiontukea N11/95, että tuetun sokerin tuotannon lisäämisellä Portugalissa 70 000 tonnilla ei ole huomattavia vaikutuksia yhteismarkkinoihin. Näin ollen sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, vähennetty tuonti ei niiden mukaan myöskään aiheuta häiriötä markkinoilla.

150 Tämä väite on hylättävä. Seikka, johon on viitattu, ei ole luonteeltaan sellainen, että siitä ilmenisi, että komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen todetessaan riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana eli helmikuussa 2000, että sellaisia häiriöitä on ilmaantunut, jotka uhkaavat saattaa sokerin yhteisen markkinajärjestelyn huomattavaan epätasapainoon. Minkään perusteella ei voida päätellä, että yhteisön sokerimarkkinoilla silloin, kun komissio teki edellisessä kohdassa mainitut päätökset, vallinnut tilanne olisi verrattavissa siihen, joka vallitsi markkinoilla riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana.

151 Asioiden T-110/00 ja T-159/00 kantajat huomauttavat, että yhteisön toimittajat myyvät C-sokeria MMA:iden sokeria jalostaville yrityksille korkeaan hintaan. Kantajien mukaan tämä hinta on paljon korkeampi kuin sokerin maailmanmarkkinahinta. Näin ollen myös yhteisön tuottajiin sovelletaan niiden mukaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntöä. Kyseiset tuottajat eivät ole vaarassa menettää tuloja sellaisen sokerin tuonnin vuoksi, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista.

152 Tämä väite on hylättävä, koska se ei ole täsmällinen. Kantajat eivät ole toimittaneet mitään tietoja hinnoista, joita yhteisön tuottajat noudattavat C-sokerin osalta. Lisäksi vaikka C-sokerista pyydetty hinta olisi korkeampi kuin sokerin maailmanmarkkinahinta, tämä ei välttämättä merkitse sitä, että kyseessä on yhteisön tuottajille kannattava hinta.

153 Lopuksi kantajat väittävät, että katsoessaan, että sellaisen sokerin tuonnista, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, aiheutuu häiriöitä, komissio myönsi, että suojatoimenpiteet kuuluvat siihen ensimmäiseen tapaukseen, jonka yhteisöjen tuomioistuin on maininnut edellä 53 kohdassa mainitussa asiassa Antillean Rice Mills ym. v. komissio 11.2.1999 antamansa tuomion 47 kohdassa (ks. myös yhdistetyt asiat T-32/98 ja T-41/98, Nederlandse Antillen v. komissio, tuomio 10.2.2000, Kok. 2000, s. II-201). Näissä olosuhteissa komission olisi kantajien mukaan pitänyt osoittaa, että MMA-tuotteiden tuonnin ja yhteisön sokerimarkkinoiden häiriöiden välillä on olemassa syy-yhteys, mitä se ei kuitenkaan tehnyt.

154 Tämä väite on hylättävä. Riidanalaisesta asetuksesta käy selvästi ilmi, että se perustuu MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa mainittuun toiseen tapaukseen. Komissio toteutti nimittäin suojatoimenpiteet heti, kun "yhteisön erästä toiminta-alaa heikentävät vaikeudet" ilmaantuivat (riidanalaisen asetuksen seitsemäs perustelukappale). Lisäksi, vaikka sokerin ja seosten tuonnin kasvu johtuisi MMA-päätöksen soveltamisesta, tämä seikka ei mitenkään edellytä, että komission olisi pitänyt perustaa riidanalainen päätös MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa olevaan ensimmäiseen tapaukseen. MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa ilmoitettujen kahden erillisen esimerkkitapauksen ominaispiirteet voivat yhdistyä yhdessä tosiasiallisessa tilanteessa (edellä 86 kohdassa mainittu asia Alankomaat v. neuvosto, julkisasiamies Léger'n ratkaisuehdotus, Kok. 2001, s. I-8768 ja edellä 52 kohdassa mainittu asia Antillean Rice Mills v. neuvosto, julkisasiamies Léger'n ratkaisuehdotus, Kok. 2001, s. I-8951, 85 kohta).

155 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että ensimmäisen kanneperusteen toista osaa ei myöskään voida hyväksyä.

156 Tästä seuraa, että ensimmäinen kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Toinen kanneperuste, joka koskee MMA-päätöksen 109 artiklan 2 kohdan rikkomista

157 Tämän kanneperusteen yhteydessä kantajat väittävät, että antaessaan riidanalaisen päätöksen komissio loukkasi MMA-päätöksen 109 artiklan 2 kohdassa ilmaistua suhteellisuusperiaatetta. Tässä säännöksessä säädetään seuraavaa:

"on valittava ensisijaisesti toimenpiteitä, joista on mahdollisimman vähän häiriötä assosiaation ja yhteisön toiminnalle. Nämä toimenpiteet on rajoitettava niihin, jotka ovat täysin välttämättömiä ilmenneiden häiriöiden poistamiseksi."

158 Aluksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että suhteellisuusperiaatteen mukaan suojatoimenpiteiden lainmukaisuuden edellytyksenä on, että niissä käyttöön otetuilla keinoilla voidaan toteuttaa kyseisellä asetuksella lainmukaisesti tavoiteltu päämäärä ja että ne eivät ylitä sitä, mikä on tarpeellista päämäärän saavuttamiseksi, ottaen huomioon, että silloin, kun on mahdollista valita usean tarkoituksenmukaisen toimenpiteen välillä, on valittava vähiten rajoittava (edellä 53 kohdassa mainittu asia Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomio 11.2.1999, 51 ja 52 kohta; asia T-162/94, NMB France ym. v. komissio, tuomio 5.6.1996, Kok. 1996, s. II-427, 69 kohta ja asia T-87/98, International Potash Company v. neuvosto, tuomio 29.9.2000, Kok. 2000, s. II-3179, 39 kohta).

159 Ensin asian T-94/00 kantaja väittää, että silloin, kun neuvosto vuonna 1991 teki päätöksen 91/482/ETY, se tiesi, että MMA:ista peräisin olevien maataloustuotteiden tuonnista yhteisöön voi aiheutua yhteisen maatalouspolitiikan talousarviosta maksettavia ylimääräisiä kustannuksia. Tuonnin lisääntyminen on kantajan mukaan suoraan seurausta MMA-päätöksestä. Kun maataloustuotteiden pääsy yhteisön markkinoille sallitaan siten, että niihin voidaan

soveltaa siellä voimassa olevaa korkeaa hintatasoa, tarjonta välttämättäkin kasvaa. Näissä olosuhteissa yhteisön edun, joka oikeuttaa MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan soveltamisen, olisi oltava erityisen tärkeä, mistä ei kuitenkaan ole kyse kantajan mukaan nyt käsiteltävänä olevassa asiassa.

160 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että edellä 94—121 kohdassa tehdystä arvioinnista ilmenee, että komissio on voinut perustellusti katsoa, että sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, tuonnin voimakas lisääntyminen muodosti MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun häiriön siinä yhteisön sokerimarkkinoiden erityistilanteessa, jossa markkinat olivat ylijäämäiset ja jossa WTO-sopimuksista johtui velvoitteita. Lisäksi edellä 122—155 kohdassa tehdystä arvioinnista ilmenee, että komissio on voinut perustellusti katsoa, että tämä häiriö uhkasi saattaa sokerin yhteisen markkinajärjestelyn huomattavaan epätasapainoon.

161 Näin ollen komissio voi toteuttaa MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan nojalla suojatoimenpiteet sellaisen sokerin tai sellaisten seosten tuontia vastaan, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä.

162 Nyt käsiteltävänä oleva kantajan väite ei koske toteutetun toimenpiteen oikeasuhteisuutta. Se seikka, että tuonnin kasvu oli ennakoitavissa jo vuonna 1991, ei ole merkityksellinen arvioitaessa sitä, olivatko helmikuussa 2000 toteutetut toimenpiteet tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhteisia MMA-päätöksen 109 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen "ilmenneiden häiriöiden poistamiseksi".

163 Toiseksi kantajat väittävät, että suojatoimenpiteiden on oltava väliaikaisia. Kantajien mukaan komissio rikkoi MMA-päätöksen 109 artiklan 2 kohtaa, koska se antoi peräkkäin asetuksen N:o 2423/1999 ja riidanalaisen asetuksen.

164 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa yhtäältä, että yhteisön toimielimillä on MMA-päätöksen 109 artiklan soveltamista varten laaja harkintavalta, joka perustuu siihen, että niille on EY 182—188 artiklassa annettuja poliittisluonteisia tehtäviä (asia C-301/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomio 22.11.2001, Kok. 2001, s. I-8853, 144 kohta).

165 Toisaalta silloin kun on kyse tällaisesta toimivallasta, yhteisöjen tuomioistuimen on tutkittava ainoastaan, onko tätä toimivaltaa käytettäessä tehty ilmeistä virhettä, onko harkintavaltaa käytetty väärin tai ovatko yhteisöjen toimielimet selvästi ylittäneet harkintavaltansa rajat (edellä 164 kohdassa mainittu asia C-301/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomio 22.11.2001, 145 kohta).

166 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa kantajat eivät ole osoittaneet, että komissio olisi tehnyt ilmeisen arviointivirheen käyttäessään harkintavaltaansa toteuttaessaan riidanalaisella asetuksella toisen suojatoimenpiteen sellaisen sokerin ja sellaisten seosten tuontia vastaan, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista.

167 Edellä 94—155 kohdassa tehdystä arvioinnista ilmenee, että komissio on voinut perustellusti katsoa, että häiriöt, joihin kuuluu vaara yhteisön toiminta-alan heikentymisestä, olivat olemassa riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana.

168 Riidanalaisella asetuksella, jota sovellettiin 1.3.2000 ja 30.9.2000 välisenä aikana, rajoitettiin joka tapauksessa vain poikkeuksellisesti, osittain ja väliaikaisesti sellaisen sokerin tai sellaisten seosten tuontia yhteisöön tullitta, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä. Tällä asetuksella, jolla rajoitettiin MMA:ista peräisin olevan sokerin vapaata pääsyä yhteisön markkinoille näiden markkinoiden tilanteeseen yhteensopivissa rajoissa,

säilyttäen kuitenkin tämän tuotteen etuuskohtelun MMA-päätöksen tavoitteiden kanssa yhteensopivalla tavalla (ks. jäljempänä 198—211 kohta), voitiin toteuttaa komission asettama tavoite, eikä sillä ylitetty sitä, mikä oli tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi (ks. tältä osin edellä 164 kohdassa mainittu asia C-301/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomion 148 kohta).

169 Kolmanneksi kantajat korostavat, että asetuksessa N:o 2423/1999 asetettiin vähimmäishinta sellaisen sokerin tuonnille, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä. Tämän asetuksen kahdeksannen perustelukappaleen mukaan vähimmäishinnan asettamisella olisi saavutettu tavoite, joka oli sokerin tuonnin epävakautta aiheuttavien vaikutusten välttäminen. Kantajien mukaan komissio ei kuitenkaan selitä riidanalaisessa asetuksessa, miksi vähimmäishinnan asettamista ei enää pidetty asianmukaisena keinona saavuttaa asetettu tavoite.

170 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että vaikka yhteisöjen tuomioistuin valvoo MMA:iden oikeuksien kunnioittamista, se ei voi omalla arvioinnillaan korvata komission arviointia, joka koskee yhteisön sokerimarkkinoiden häiriöiden estämiseksi soveliaimman toimenpiteen valitsemista, koska kyseisen toimenpiteen ei ole osoitettu olleen ilmeisen soveltumaton asetetun tavoitteen saavuttamiseen, sillä muuten yhteisöjen tuomioistuimet rajoittaisivat komission laajaa harkintavaltaa (ks. vastaavasti asia C-280/93, Saksa v. neuvosto, tuomio 5.10.1994, Kok. 1994, s. I-4973, Kok. Ep. XVI, s. I-173, 94 kohta; asia C-189/01, Jippes ym., tuomio 12.7.2001, Kok. 2001, s. I-5689, 83 kohta ja edellä 164 kohdassa mainittu asia C-301/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomio 22.11.2001, 135 kohta).

171 Kantajat eivät ole osoittaneet, että rajoittaessaan sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, tuonnin yhteisöön 3 340 tonniin riidanalaisen asetuksen soveltamisen ajaksi, komissio olisi toteuttanut ilmeisen soveltumattomia toimenpiteitä tai että se olisi arvioinut ilmeisen virheellisesti seikkoja, jotka sillä oli tiedossaan riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana (ks. vastaavasti edellä 164 kohdassa mainittu asia C-301/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomio 22.11.2001, 136 kohta).

172 Eurostatin tilastotiedoista käy joka tapauksessa ilmi, että sokeria, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, tuotiin riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana enemmän kuin asetuksen N:o 2423/1999 antamisajankohtana, minkä perusteella voidaan kyseenalaistaa viimeksi mainitussa asetuksessa säädetyn toimenpiteen tehokkuus, jolla kyseisen tuotteen tuonnille asetettiin vähimmäishinta.

173 Näin ollen komissio saattoi yhteisen maatalouspolitiikan ja MMA:iden yhteisöön assosioinnin tavoitteita yhteensovittaessaan kohtuullisesti katsoa, että asetettu tavoite voidaan toteuttaa sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, tuonnin väliaikaisella rajoittamisella ja että tällä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi (ks. vastaavasti edellä 164 kohdassa mainittu asia C-301/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomio 22.11.2001, 137 kohta).

174 Neljänneksi kantajat väittävät, että sokerille, jota voidaan tuoda soveltaen EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, asetettu enimmäismäärä eli 3 340 tonnia sokeria seitsemän kuukauden ajan, loukkaa suhteellisuusperiaatetta.

175 Komissio on kantajien mukaan ensinnäkin rikkonut MMA-päätöksen 109 artiklan 2 kohtaa jättämällä huomiotta vuoden 1999 tuonnin sokerin tai seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, tuontikiintiöistä tekemissään laskuissa. Kantajat selittävät tältä osin, että päätöksellä 97/803/EY sellaisen sokerin tuonti yhteisöön, johon sovelletaan AKT/MMA-alkuperän kasautumista, oli tehty käytännössä mahdottomaksi 1.12.1997 alkaen. Komissiolla ei kantajien mukaan ollut oikeutta jättää huomiotta vuoden 1999 tuontia sillä perusteella, että se kasvoi räjähdysmäisesti, koska se vastasi MMA:ihin sijoittautuneiden tuottajien normaalia sokerin tuotantoa. Koska vuosia 1997 ja 1998 koskevat luvut koskevat uutta teollisuustoimintaa, ne eivät kantajien mukaan ole kuvaavia. Siltä osin kuin on kyse Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksesta, joka mainitaan riidanalaisen asetuksen yhdeksännessä

perustelukappaleessa, kantajat väittävät, että se ei koskenut MMA:ihin sijoittautuneita tuottajia, vaan eurooppalaisia sokerin viejiä. Kantajat väittävät, että yhtäkään säännösten vastaista menettelyä ei todettu. OLAFin tutkimuksella ei siis voida perustella sitä, että komissio ei ottanut huomioon vuoden 1999 tuontia vahvistaessaan sellaisen sokerin ja sellaisten seosten tuontikiintiöt, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista.

176 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että komissio on riidanalaisen asetuksen yhdeksännessä perustelukappaleessa selventänyt sen osalta, että vuotta 1999 ei pidetä viitevuotena, että "tuonti kasvoi kyseisenä vuonna räjähdysmäisesti, ja OLAF valmistelee asiasta tutkimusta väärinkäytösepäilyjen vuoksi".

177 Komissio on perustellusti todennut, että sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, tuonti kasvoi räjähdysmäisesti vuonna 1999. Eurostatin tilastotiedoista nimittäin käy ilmi, että sellaisen sokerin tuonti, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, oli vuonna 1998 2 528,93 tonnia, kun taas vuonna 1999 se oli 35 791,8 tonnia. MMA:ista peräisin olevien seosten tuonti kasvoi 1 260,9 tonnista vuonna 1998 12 420 tonniin vuonna 1999.

178 Lisäksi komissio on voinut perustellusti katsoa, että tuonnin räjähdysmäinen kasvu uhkasi aiheuttaa yhteisön sokerialan heikentymisen siinä erityisessä tilanteessa, jossa yhteisön markkinat olivat ylijäämäiset ja jossa WTO-sopimuksista johtui velvoitteita. Jos komissiolla olisi tuontikiintiön vahvistamista varten velvollisuus ottaa huomioon tuonnin määrä, joka voi aiheuttaa kyseisen alan heikentymisen, kyseessä oleva suojatoimenpide olisi vaarassa jäädä vaille tehokasta vaikutusta.

179 Tästä seuraa, että OLAFin tutkimuksesta riippumatta komissio saattoi riidanalaisessa asetuksessa perustellusti päättää olla pitämättä vuotta 1999 viitevuotena tuontikiintiön laskemista varten.

180 Toiseksi kantajat väittävät, että komission suorittamat laskutoimitukset, joilla se sai tulokseksi 3 340 tonnia seitsemälle kuukaudelle, ovat käsittämättömiä. Kantajien mukaan komissio ei pysty selittämään, miksi ne luvut, joita se on käyttänyt päästäkseen 3 340 tonnin suuruiseen tuontikiintiöön, ovat huomattavasti erilaiset kuin ne luvut, jotka Eurostat on esittänyt.

181 Joka tapauksessa 3 340 tonnin kiintiö seitsemälle kuukaudelle on kantajien mukaan liian alhainen, jotta toimintaa voitaisiin kannattavasti harjoittaa edes yhdessä ainoassa käsittelytehtaassa riidanalaisen asetuksen soveltamisen ajan. Kantajat väittävät, että vaikka sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, tuonnin rajoittaminen olisi ollut tarpeellista, komission olisi pitänyt huomioida riidanalaisessa asetuksessa MMA:issa olevien sokerialan yritysten edut ja vahvistaa kiintiö sellaiselle tasolle, joka olisi mahdollistanut näiden yritysten pysymisen markkinoilla.

182 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että komissio on selvittänyt riidanalaisen asetuksen yhdeksännessä perustelukappaleessa seuraavaa:

> ” — — vaikuttaa aiheelliselta rajoittaa CN-koodeihin 1701, 1806 10 30 ja 1806 10 90 kuuluvien tuotteiden osalta EY/MMA-alkuperäkumulaatio 3 340 tonnin enimmäismäärään sokeria, sillä tämä määrä vastaa kyseisten tuotteiden osalta vuotta 1999 edeltävien kolmen vuoden aikana todetun tuonnin suurimpien vuotuisten määrien yhteismäärää — — .”

183 Eurostatin tilastotiedoista käy ilmi, että MMA:ista peräisin olevaa sokeria tuotiin vuonna 1996 2 251,1 tonnia ja vuonna 1997 10 372,20 tonnia. Vuosien 1996 ja 1997 osalta ei kuitenkaan ole olemassa täsmällisiä tilastotietoja sellaisen sokerin tuonnista, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä. Ennen asetuksen N:o 2553/97 täytäntöönpanoa 17.12.1997, jolla otettiin käyttöön erityinen tuontitodistus sellaista sokeria varten, johon sovelletaan AKT/MMA-alkuperän kasautumista, ei nimittäin ollut mahdollista erotella sellaisen sokerin tuontia, johon sovelletaan AKT/MMA-alkuperän kasautumista ja tuontia, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista.

184 Siltä osin kuin on kyse MMA:ista peräisin olevien seosten tuonnista, Eurostatin tilastotiedot osoittavat, että vuonna 1996 tuontia ei ollut lainkaan ja että vuonna 1997 se oli 877,7 tonnia.

185 Vuonna 1998 sellaisen sokerin tuonti, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevia sääntöjä, oli 2 528,93 tonnia ja sellaisten seosten tuonti, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, 1 260,9 tonnia.

186 Komissio selvittää, että se on riidanalaisen asetuksen 1 artiklassa vahvistetun 3 340 tonnin kiintiön laskemisessa käyttänyt perustana sokerin, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, tuonnin määrää vuonna 1997, jonka on täsmällisten tilastotietojen puuttuessa arvioitu olleen 4 465 tonnia. Tämä luku vastaa sitä C-sokerin määrää, joka vietiin Arubaan ja Alankomaiden Antilleille vuonna 1997. Seosten tuontia varten viitearvona käytettiin vuoden 1998 tuontia, joka oli 1 260,9 tonnia. Kun mainitut määrät suhteutetaan suojatoimenpiteen voimassaoloaikaa vastaavien kuukausien määrään, komission mukaan voidaan todeta, että niiden suuruus on tosiaankin 3 340 tonnia.

187 Edellä esitetyn perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että komissio on voinut perustellusti todeta riidanalaisen asetuksen yhdeksännessä perustelukappaleessa, että 3 340 tonnin kiintiö on vahvistettu kyseisten tuotteiden osalta vuotta 1999 edeltävien kolmen vuoden aikana todetun tuonnin suurimpien määrien yhteismäärän perusteella.

188 Kantajat eivät voi kyseenalaistaa niitä laskutoimituksia, jotka komissio teki koskien sellaisen sokerin tuontia vuonna 1997, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä. Ei nimittäin ole olemassa tilastotietoja, jotka koskevat sellaisen sokerin tuontia vuonna 1997, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä. Kantajat eivät siis voi perustellusti väittää, että komission esittämä luku 4 465 tonnia poikkeaa Eurostatin tilastotiedoista. On myös perusteltua laskea sokerin, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, tuonnin määrä Arubaan ja Alankomaiden Antilleille viedyn C-sokerin määrän perusteella. Jotta MMA:ihin sijoittautuneisiin yrityksiin voidaan soveltaa EY/MMA-alkuperän kasautumista, niiden on nimittäin hankittava yhteisön sokeria.

189 Vuonna 1997 yhteisöön tuodusta määrästä, johon sovellettiin EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, tehty arvio on joka tapauksessa kantajille edullinen. Voidaan nimittäin katsoa, että lähes kaikki MMA:ista peräisin olevasta 10 372,20 tonnista sokeria, johon sovellettiin EY/MMA- tai AKT/MMA-alkuperän kasautumista ja joka tuotiin yhteisöön vuonna 1997, oli tosiasiassa sokeria, johon sovellettiin AKT/MMA-alkuperän kasautumista. Kuten kantajat korostavat, sellaisen sokerin tuotanto, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, on teollista toimintaa, joka on kehittynyt sen jälkeen, kun asetus 97/803/EY annettiin 24.11.1997; tällä asetuksella sellaisen sokerin vienti, johon sovelletaan AKT/MMA-alkuperän kasautumista, tehtiin käytännössä mahdottomaksi.

190 Lisäksi sokerin, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevia sääntöjä, yhteisöön tuonnin määrän laskeminen Arubaan ja Alankomaiden Antilleille viedyn C-sokerin määrän perusteella on kantajille edullinen, koska siinä ei oteta huomioon sitä seikkaa, että osa MMA:ihin tuodusta C-sokerista on tarkoitettu paikalliseen kulutukseen. On myös huomioitava, että vuonna 1998, jonka osalta on olemassa virallisia tilastotietoja sellaisen sokerin tuonnista yhteisöön, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, tuodut määrät olivat vain 2 528,93 tonnia ja siis huomattavasti vähäisemmät, kuin mitä komissio oli arvioinut vuodelle 1997.

191 Asian T-94/00 kantaja väittää kuitenkin, että MMA:ihin viedyn C-sokerin ja yhteisöön tuodun sokerin, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, välinen yhteys on epävarma. Se väittää, että välttyäkseen yhteisön sokerintuottajien kostotoimilta, yhteisön sokerintoimittajat, jotka olivat päättäneet, etteivät ne enää toimita C-sokeria Arubaan, toimivat usein niin, että ne muuttivat viedyn C-sokerin määräpaikkaa matkan aikana.

192 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa kuitenkin, että väitetty yhteisön tuottajien päätös tehtiin asian T-94/00 kantajan mukaan 15.10.1999. Tällä päätöksellä ei selvästikään voinut olla vaikutusta siihen C-sokerin vientiin MMA:ihin vuonna 1997, jonka perusteella riidanalaisen asetuksen kiintiö laskettiin.

193 Lopuksi on todettava, että komissio otti huomioon MMA:iden sokerintuottajien edut, koska se ei keskeyttänyt kokonaan sellaisen sokerin tuontia, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä. Komissio vahvisti päinvastoin riidanalaisen asetuksen 1 artiklassa 3 340 tonnin kiintiön vuosien 1996 ja 1998 välisellä ajanjaksolla esiintyneiden sokerin ja seosten tuonnin suurimpien määrien perusteella.

194 Edellä esitetyn perusteella ja ottaen huomioon sen seikan, että yhteisöjen tuomioistuinten harjoittaman valvonnan rajoittaminen on erityisen tärkeää silloin, kun kyseessä on komission valinta erilaisten etujen välillä — nyt käsiteltävänä olevassa asiassa yhtäältä sokerin yhteisen markkinajärjestelyn suojaamisen ja toisaalta MMA:iden ja MMA:ihin sijoittautuneiden yritysten etujen suojaamisen välillä — ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että komissio ei ole loukannut suhteellisuusperiaatetta rajoittaessaan sellaisen sokerin ja sellaisten seosten tuonnin, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, 3 340 tonniin riidanalaisen asetuksen soveltamisen ajaksi.

195 Viidenneksi kantajat väittävät, että riidanalaisen asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa, jossa säädetään, että "tuontitodistushakemuksiin liitetään — — vientitodistus-

ten jäljennökset" loukataan suhteellisuusperiaatetta. Kantajien mukaan tällä säännöksellä estetään käytännössä se, että kantajiin voitaisiin soveltaa tässä asetuksessa säädettyä kiintiötä. Tämän säännöksen nojalla kantajien olisi ostettava yhteisöstä peräisin olevaa sokeria (maailmanmarkkinahintaa korkeampaan hintaan sokerin alkuperän vuoksi myönnetyn nk. "golden premium" -palkkion takia) ja vietävä se yhteisöstä sellaisena ajankohtana, jolloin niillä ei vielä ole pienintäkään varmuutta siitä, että tämä määrä voidaan myydä ja tuoda yhteisöön sen jälkeen, kun se on käsitelty tai kun siitä on valmistettu sokeria tai seoksia, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista.

196 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tämä väite on hylättävä. Komissio on voinut perustellusti asettaa riidanalaisen asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun edellytyksen, koska tällä edellytyksellä voidaan taata, että riidanalaisen asetuksen perusteella esitetyt tuontihakemukset koskevat sokeria, johon voidaan todella soveltaa EY/MMA-alkuperän kasautumista.

197 Kaikesta edellä mainitusta seuraa, että toinen kanneperuste on hylättävä.

Kolmas kanneperuste, joka koskee MMA:iden etuoikeutetun aseman loukkaamista

198 Kantajat väittävät, että EY 3 artiklan 1 kohdan s alakohdan ja EY:n perustamissopimuksen neljännen osan määräysten mukaisesti (mm. 183 artiklan 1 kohta) yhteisön toimielinten on otettava huomioon etuuskohtelun hierarkiaa koskeva periaate. Tämän periaatteen mukaisesti toimielimet eivät voi asettaa MMA:ista peräisin olevia tuotteita epäedullisempaan asemaan kuin niitä tuotteita, jotka ovat peräisin AKT-valtioista tai muista kolmansista valtioista (edellä 45 kohdassa mainittu asia Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomio 14.9.1995, 91 ja 142 kohta).

199 Ensinnäkin kantajat toteavat, että Lomén sopimuksen 213 artiklassa suljetaan kokonaan pois mahdollisuus toteuttaa sokeria koskevia suojatoimenpiteitä. Riidanalaisen asetuksen antamisella loukataan siten sitä etuoikeutettua asemaa, joka MMA:illa on AKT-valtioihin nähden.

200 Asian T-94/00 kantaja vertaa vielä MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohtaa muihin suojatoimenpiteitä koskeviin säännöksiin. Se korostaa, että asetuksen N:o 2038/1999 25 artiklan 1 kohdassa, joka ei sen mukaan ole sovellettavissa MMA:iden kanssa käytävään kauppaan, edellytetään komission suojatoimenpiteiltä, että kolmansista valtioista peräisin olevan tuonnin ja yhteisön markkinoiden häiriöiden välillä on oltava syy-yhteys. Myös sellaisten kolmansien valtioiden kuten Marokon kanssa tehdyissä sopimuksissa edellytetään kantajan mukaan, että kyseessä olevasta maasta tulevan tuonnin ja yhteisön häiriöiden välillä on syy-yhteys (EY:n ja Marokon välisestä assosioinnista 26.2.1996 tehty sopimus, EYVL 2000, L 70, s. 2). Kyseinen kantaja tekee sen johtopäätöksen, että koska MMA:iden etuoikeutettu asema on merkittävämpi, komission pitäisi välttää MMA:ista peräisin olevaa tuontia koskevien suojatoimenpiteiden toteuttamista MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan nojalla silloin, kun edellytykset tällaisten toimenpiteiden toteuttamiselle eivät täyty vähemmän etuoikeutetuista kolmansista maista peräisin olevan tuonnin osalta.

201 Toiseksi kantajat huomauttavat, että Lomén sopimuksen pöytäkirjan nro 8 mukaisesti yhteisö on myöntänyt AKT-valtioille yli 1 700 000 tonnin sokerikiintiön, jonka nämä valtiot voivat tuoda yhteisöön kokonaan tai osittain, tullitta ja takuuhinnoin. Rajoittamalla MMA:ista peräisin olevan sellaisen sokerin tuontia, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, 3 340 tonniin seitsemän kuukauden ajan, komissio on kantajien mukaan loukannut periaatetta, jonka mukaan MMA:ista peräisin olevia tuotteita ei voida asettaa epäedullisempaan asemaan kuin niitä, jotka ovat peräisin AKT-valtioista tai muista kolmansista maista.

202 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että yhteisöjen tuomioistuinten on harjoittamansa valvonnan yhteydessä tutkittava ainoastaan, onko

komissio, jolla on nyt käsiteltävänä olevassa asiassa laaja harkintavalta, tehnyt ilmeisen arviointivirheen antaessaan riidanalaisen asetuksen (edellä 164 kohdassa mainittu asia C-301/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomio 22.11.2001, 112 kohta).

203 Vaikka MMA:ista peräisin olevilla tuotteilla on perustamissopimuksen neljännen osan nojalla etuoikeutettu asema, yhteisöjen tuomioistuin ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ovat jo todenneet, että MMA-päätöksen 109 artiklalla, jossa annetaan komissiolle toimivalta toteuttaa suojatoimenpiteitä, ei sellaisenaan loukata perustamissopimuksen neljännen osan periaatteita (edellä 53 kohdassa mainittu asia Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomio 11.2.1999, 40 kohta). Pelkästään siitä, että MMA-päätöksen 109 artiklan perusteella on toteutettu suojatoimenpide, ei voida päätellä, että MMA:ista peräisin olevien tuotteiden etuoikeutettua asemaa on loukattu.

204 Siltä osin kuin on kyse sokerin asemasta Lomén sopimuksessa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että tähän sopimukseen liitetyssä pöytäkirjassa nro 8 yhteisö sitoutuu AKT-valtioihin nähden ostamaan sokeria takuuhintaan ja tuomaan tietyn vuosittaisen määrän sokeria (1 700 000 tonnia). Tämä tuonti tapahtuu kokonaan tai osittain tullitta. Jotta vältyttäisiin siltä, että tämä takuu jäisi kuolleeksi kirjaimeksi, Lomén sopimuksen 213 artiklassa määrätään, että suojalauseketta (Lomén sopimuksen 177 artikla) ei sovelleta pöytäkirjan nro 8 yhteydessä.

205 Sen sijaan kaikkia MMA:ista peräisin olevia tuotteita, ja siis myös sokeria, voidaan tuoda yhteisöön tullitta MMA-päätöksen 101 artiklan 1 kohdan nojalla. MMA:ista peräisin oleva sokeri on näin ollen etuoikeutetussa asemassa AKT-sokeriin nähden. Se seikka, että komissio toteuttaa suojatoimenpiteen — eli luonnostaan väliaikaisen toimenpiteen — ei muuta tätä asianlaitaa mitenkään. Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korostaa vielä, että riidanalainen asetus koskee vain sellaista sokeria ja sellaisia seoksia, joita tuodaan siten, että niihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä. Riidanalaisessa asetuksessa ei säädetä mitään enimmäismäärää MMA:ista peräisin olevan sellaisen sokerin tuonnille, johon sovelletaan tavanomaisia alkuperää koskevia sääntöjä, jos tällaista tuotantoa on olemassa.

206 Väite, joka liittyy MMA:ista peräisin olevan sokerin etuoikeutettuun asemaan AKT-valtioista peräisin olevaan sokeriin nähden, on näin ollen hylättävä.

207 Samoista syistä kantajat eivät voi perustella väitteitään suojalausekkeilla, joita on sopimuksissa, jotka yhteisö on tehnyt tiettyjen kolmansien maiden kanssa.

208 Joka tapauksessa MMA-päätöksen 109 artikla ei ole perustavalla tavalla erilainen kuin muut suojalausekkeet, joissa saatetaan edellyttää syy-yhteyttä kyseisen tuonnin ja ilmenneiden häiriöiden välillä. Todetessaan edellä 53 kohdassa mainitussa asiassa Antillean Rice Mills ym. vastaan komissio 11.2.1999 antamassaan tuomiossa (47 kohta), että "[MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan] toisen tapauksen osalta ei edellytetä, että — — häiriöt johtuisivat MMA-päätöksen soveltamisesta", yhteisöjen tuomioistuin ei poistanut sitä edellytystä, jonka mukaan suojatoimenpiteillä pitää voida poistaa ilmenneet häiriöt tai vähentää niitä. Kun häiriöiden ja toteutettujen toimenpiteiden välillä ei ole yhteyttä, nämä toimenpiteet ovat suhteettomia ja niillä rikotaan MMA-päätöksen 109 artiklan 2 kohtaa (edellä 53 kohdassa mainittu asia Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomio 11.2.1999, julkisasiamies Alberin ratkaisuehdotus, 67 kohta).

209 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa komissio on osoittanut riittävällä tavalla, että sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, tuonnin räjähdysmäisen kasvun ja yhteisön sokerialan heikentymisen uhan välillä on olemassa yhteys (ks. edellä 122—155 kohta). Kyseisen tuonnin rajoittamisella voidaan siis vähentää ilmenneitä häiriöitä tai poistaa ne.

210 Näiden seikkojen valossa on todettava, että riidanalainen asetus ei ole johtanut siihen, että AKT-valtiot ja kolmannet valtiot on saatettu selvästi edullisempaan kilpailuasemaan kuin MMA:t.

211 Kolmas kanneperuste ei siis myöskään ole perusteltu.

Neljäs kanneperuste, joka koskee suojalausekkeista tehdyn sopimuksen rikkomista

212 Asian T-94/00 kantaja väittää, että riidanalaisella asetuksella rikotaan suojalausekkeista tehdyn sopimuksen 2 artiklaa, jossa määrätään seuraavaa:

"1. Jäsen voi soveltaa suojatoimia tiettyyn tuotteeseen vain, jos jäsen on jäljempänä mainittujen sääntöjen mukaisesti tehnyt päätöksen, jonka mukaan tuotetta tuodaan sen alueelle niin kasvavassa määrin, absoluuttisesti tai suhteessa kotimaiseen tuotantoon ja sellaisissa oloissa, että tämä aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vakavaa haittaa vastaavia tai suoraan kilpailevia tuotteita valmistavalle kotimaiselle teollisuudelle.

— — "

213 Asianomainen kantaja korostaa, että MMA-päätöksen 109 artiklaa on tulkittava suojalausekkeista tehdystä sopimuksesta johtuvien velvoitteiden valossa. Näin ollen tämän sopimuksen 2 artiklan rikkomisesta aiheutuisi myös MMA-päätöksen 109 artiklan rikkominen.

214 Asian T-94/00 kantaja väitti istunnossa, että Aruba ja Alankomaiden Antillit ovat WTO:n jäseniä ja että MMA:t ovat kolmansia valtioita yhteisöön nähden, kun on kyse WTO-sopimuksista johtuvista velvoitteista. Suojalausekkeista tehty sopimus on näin ollen sovellettavissa MMA:iden ja yhteisön välisiin suhteisiin.

215 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa kuitenkin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan WTO-sopimukset eivät luonteensa ja rakenteensa vuoksi lähtökohtaisesti kuulu niihin normeihin, joihin nähden yhteisöjen tuomioistuimet valvovat yhteisön toimielinten toimenpiteiden lainmukaisuutta (asia C-149/96, Portugali v. neuvosto, tuomio 23.11.1999, Kok. 1999, s. I-8395, 47 kohta ja edellä 164 kohdassa mainittu asia C-301/94, Alankomaat v. neuvosto, tuomio 22.11.2001, 53 kohta). Näin on myös silloin, kun yhteisöjen tuomioistuinten arvioitavana olevalla toimenpiteellä rajoitetaan yhteisön ja MMA:iden välistä kauppaa (ks. edellä 164 kohdassa mainittu asia C-301/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomio 22.11.2001, 53—56 kohta) siitä asemasta riippumatta, joka viimeksi mainituilla on WTO:ssa. Yhteisöjen tuomioistuinten on valvottava yhteisön toimenpiteen lainmukaisuutta WTO:n sääntöihin nähden vain, jos yhteisön tarkoituksena on ollut panna täytäntöön sen WTO:n yhteydessä hyväksymä erityinen velvoite taikka jos kyseisessä yhteisön toimenpiteessä nimenomaisesti viitataan WTO-sopimusten tiettyihin määräyksiin (em. asia Portugali v. neuvosto, tuomion 49 kohta ja edellä 164 kohdassa mainittu asia C-301/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomio 22.11.2001, 54 kohta).

216 Riidanalaisella asetuksella ei kuitenkaan pyritä takaamaan sitä, että yhteisön oikeusjärjestyksessä pannaan täytäntöön WTO:n yhteydessä hyväksytty erityinen velvoite, eikä siinä viitata nimenomaisesti täsmällisiin WTO-sopimusten määräyksiin. Riidanalaisen asetuksen ainoa tavoite on toteuttaa MMA-päätöksen 109 artiklan mukaisia MMA:ista peräisin olevaa sokeria ja seoksia koskevia suojatoimenpiteitä, jotta ilmenneet häiriöt poistetaan.

217 Tästä seuraa, että asian T-94/00 kantaja ei voi väittää, että riidanalainen asetus olisi annettu suojalausekkeista tehdyn sopimuksen 2 artiklan vastaisesti.

218 Vaikka MMA-päätöksen 109 artiklaa pitäisi mahdollisuuksien mukaan tulkita suojalausekkeista tehdyn sopimuksen sanamuodon ja tarkoituksen valossa (ks. vastaavasti asia C-53/96, Hermès, tuomio 16.6.1998, Kok. 1998, s. I-3603,

28 kohta ja yhdistetyt asiat C-300/98 ja C-392/98, Dior ym., tuomio 14.12.2000, Kok. 2000, s. I-11307, 47 kohta), on todettava, että komissio on osoittanut riittävällä tavalla, että sellaisen sokerin ja sellaisten seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, tuonnin räjähdysmäisen kasvun ja yhteisön sokerialan heikentymisen uhan välillä on olemassa yhteys (ks. edellä 122—155 kohta).

219 Edellä todetusta seuraa, että neljäs kanneperuste on hylättävä.

Viides kanneperuste, joka koskee luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista

220 Asian T-94/00 kantaja huomauttaa, että riidanalaisessa asetuksessa ei määritellä mitään siirtymäjärjestelyä sokerille ja seoksille, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista ja jotka riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana olivat matkalla yhteisöön. Kantajan ja Alankomaiden hallituksen mukaan ei ole olemassa mitään ehdotonta yleistä etua, jolla olisi voitu perustella sitä, että riidanalaisessa asetuksessa ei vahvistettu siirtymätoimenpiteitä tuotteille, jotka olivat matkalla yhteisöön (asia C-183/95, Affish, tuomio 17.7.1997, Kok. 1997, s. I-4315, 57 kohta).

221 Asian T-94/00 kantaja vakuuttaa, että silloin, kun riidanalainen asetus tuli voimaan, sillä oli tuotteita matkalla Arubasta asiakkaille yhteisöön. Saapuessaan yhteisöön näihin tuotteisiin sovellettiin riidanalaisen asetuksen rajoituksia. Komissio loukkasi kantajan mukaan luottamuksensuojan periaatetta, koska se ei huomioinut kantajan etuja riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana (edellä 52 kohdassa mainittu asia Piraiki-Patraiki ym. v. komissio ja asia C-152/88, Sofrimport v. komissio, tuomio 26.6.1990, Kok. 1990, s. I-2477).

222 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että taloudellisilla toimijoilla voi perustellusti olla perusteltu luottamus siihen seikkaan, että niiden tuotteita, jotka ovat jo matkalla yhteisöön, ei käännytetä kun ne saapuvat yhteisön alueelle, paitsi jos on olemassa ehdoton yleinen etu (edellisessä kohdassa mainittu asia Sofrimport v. komissio, tuomion 16 kohta ja edellä 220 kohdassa mainittu asia Affish, tuomion 57 kohta).

223 Kantaja vastasi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämään kirjalliseen kysymykseen 5.12.2001 päivätyssä kirjeessä, että riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana sillä oli yhteensä 2 580 tonnia sokeria, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, matkalla yhteisöön.

224 On kuitenkin todettava, että riidanalaisella asetuksella ei estetty kantajaa tuomasta kyseisiä tuotteita. Kantaja on myöntänyt 5.12.2001 päivätyssä kirjeessään, että se on voinut tuoda riidanalaisen asetuksen voimassaoloaikana yhteensä 3 035,9 tonnia sokeria, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista.

225 Näin ollen kanneperuste, joka koskee sitä, että luottamuksensuojan periaatetta on loukattu, on hylättävä.

Kuudes kanneperuste, joka koskee harkintavallan väärinkäyttöä

226 Asian T-94/00 kantaja muistuttaa, että MMA-päätöksen 108 b artiklassa, jonka neuvosto lisäsi MMA-päätökseen vuonna 1997 (ks. edellä 16 kohta), suljetaan lähes kokonaan pois sellaisen sokerin tuonti yhteisöön, johon sovelletaan AKT/MMA-alkuperän kasautumista. Kantajan mukaan neuvosto ei kuitenkaan

halunnut rajoittaa EY/MMA-alkuperän kasautumista sokerin osalta. Kantaja väittää, että antaessaan riidanalaisen asetuksen komissio esti neuvoston toivomat MMA-päätöksen vaikutukset. MMA-päätöksen 109 artiklassa ei kantajan mukaan anneta komissiolle harkintavaltaa neuvoston päätöksen "korjaamiseen".

227 Kyseinen kantaja muistuttaa vielä, että asetuksen N:o 2423/1999 voimassaoloaika oli rajattu MMA-päätöksen päättymiseen eli 29.2.2000. Marraskuussa 1999 komissio suunnitteli kantajan mukaan sitä, että se ehdottaisi neuvostolle, että MMA-päätöksen jatkamisesta tehtävään päätökseen lisättäisiin rajoituksia, jotka koskisivat sellaisen sokerin tuontia yhteisöön, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista. Kantaja väittää, että silloin kun kävi ilmi, ettei neuvosto saisi tehdyksi sellaista päätöstä MMA-päätöksen jatkamisesta, johon komission toivomat rajoitukset sisältyivät, komissio päätti saavuttaa tavoitteensa suojatoimenpiteiden avulla, vaikka olosuhteet helmikuun lopussa vuonna 2000 eivät olleetkaan erilaiset kuin marraskuussa 1999.

228 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että toimenpidettä tehtäessä harkintavaltaa on käytetty väärin ainoastaan, jos objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhtäpitävien seikkojen perusteella on selvää, että toimenpide on tehty yksinomaan tai ainakin olennaisilta osin muiden kuin vastaajana olevan toimielimen esittämien päämäärien saavuttamiseksi tai perustamissopimuksessa erityisesti määrätyn menettelyn välttämiseksi (asia C-285/94, Italia v. komissio, tuomio 25.6.1997, Kok. 1997, s. I-3519, 52 kohta ja asia T-143/89, Ferriere Nord v. komissio, tuomio 6.4.1995, Kok. 1995, s. II-917, 68 kohta).

229 Ensin on todettava, että MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa myönnetään komissiolle toimivalta toteuttaa MMA:ista peräisin olevaa tuontia koskevia suojatoimenpiteitä vastaan muun muassa silloin, kun "ilmenee häiriöitä, jotka saattavat johtaa yhteisön jonkin toiminnan alan heikentymiseen".

230 Seuraavaksi ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä tehdystä arvioinnista ilmenee, että komissio on voinut perustellusti katsoa, että ilmenneet häiriöt saattoivat aiheuttaa yhteisön sokerialan heikentymisen.

231 Kantaja ei kuitenkaan esitä mitään seikkaa, josta ilmenisi, että riidanalaista asetusta ei ole annettu yhteisön sokerialan heikentymisen välttämiseksi.

232 Lisäksi sillä seikalla, että neuvosto on lisännyt MMA-päätöksen 108 b artiklaan sellaista sokeria koskevan määrällisen rajoituksen, johon sovelletaan AKT/MMA-alkuperän kasautumista, ei ole mitään vaikutusta siihen toimivaltaan, joka komissiolla on MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan nojalla ja jonka perusteella se voi toteuttaa sokeria tai mitä tahansa muuta MMA:ista peräisin olevaa tuotetta koskevia suojatoimenpiteitä, jos tällaisen toimenpiteen antamisen edellytykset täyttyvät.

233 Kuudes kanneperuste on näin ollen myös hylättävä.

Seitsemäs kanneperuste, joka koskee EY 253 artiklan rikkomista

234 Asian T-94/00 kantaja väittää, että riidanalaisen asetuksen perustelut eivät ole riittävät. Sen mukaan riidanalaisessa asetuksessa ei anneta riittäviä selityksiä ilmenneistä häiriöistä ja sokerialan heikentymisestä tai vaarasta sen heikentymisestä. Komissio ei myöskään selitä, miten se päätyi näitä häiriöitä koskeviin erilaisiin arviointeihin riidanalaisessa asetuksessa kuin asetuksessa N:o 2423/1999. Riidanalaisessa asetuksessa ei myöskään selitetä, miksi vuotta 1999 ei valittu viitevuodeksi tuontikiintiön vahvistamista varten.

235 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 253 artiklassa edellytettyjä perusteluja on mukautettava kyseisen toimenpiteen luonteen mukaan ja niistä on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä toimenpiteen tehneen toimielimen päättely siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt ja että toimivaltainen tuomioistuin voi tutkia toimenpiteen laillisuuden (ks. mm. yhdistetyt asiat C-63/90 ja C-67/90, Portugali ja Espanja v. neuvosto, tuomio 13.10.1992, Kok. 1992, s. I-5073, Kok. Ep. XIII, s. I-125, 16 kohta ja asia T-82/00, BIC ym. v. neuvosto, tuomio 5.4.2001, Kok. 2001, s. II-1241, 24 kohta). Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, koska tutkittaessa sitä, täyttävätkö toimenpiteen perustelut EY 253 artiklan vaatimukset, on otettava huomioon toimenpiteen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt (asia C-367/95 P, komissio v. Sytraval ja Brink's France, tuomio 2.4.1998, Kok. 1998, s. I-1719, tuomion 63 kohta ja em. asia BIC ym. v. neuvosto, tuomion 24 kohta).

236 Riidanalainen asetus perustuu MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun toiseen tapaukseen. Tämän säännöksen nojalla tehdyllä suojatoimenpiteellä täytetään EY 253 artiklan edellytykset, jos siinä ilmoitetaan, mitä häiriöitä on ilmennyt, ja jos siinä selitetään, millä tavalla nämä häiriöt saattavat johtaa "yhteisön tai siihen kuuluvan alueen jonkin toiminnan alan heikentymiseen", mikäli siihen sisältyy viittauksia, joiden perusteella voidaan arvioida, onko MMA-päätöksen 109 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua suhteellisuusperiaatetta noudatettu.

237 Komissio esittää ilmenneet häiriöt riidanalaisen asetuksen ensimmäisessä ja neljännessä perustelukappaleessa. Se selittää riidanalaisen asetuksen 5—7 perustelukappaleessa, minkä vuoksi nämä häiriöt uhkaavat saattaa sokerin yhteisen markkinajärjestelyn epätasapainoon. Riidanalaisen asetuksen yhdeksännessä perustelukappaleessa komissio esittää 3 340 tonnin kiintiön vahvistamisen taustalla olleet perustelut. Siltä osin kuin on kyse päätöksestä olla käyttämättä vuotta 1999 viitevuotena, yhdeksännessä perustelukappaleessa selitetään, että kyseessä on vuosi, jonka aikana tuonti kasvoi räjähdysmäisesti ja jonka osalta OLAF valmistelee tutkimusta väärinkäytösepäilyjen vuoksi.

238 Tästä seuraa, että myöskin seitsemäs kanneperuste on perusteeton.

Asetusta N:o 2553/97 koskeva lainvastaisuusväite

239 Asioiden T-110/00 ja T-159/00 kantajat muistuttavat, että riidanalaisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa säädetään, että sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, tuontiin yhteisöön sovelletaan asetuksen N:o 2553/97 2—6 artiklassa säädettyjä yksityiskohtaisia sääntöjä. Viimeksi mainitun asetuksen lainvastaisuus johtaa kantajien mukaan myös riidanalaisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdan lainvastaisuuteen.

240 Komissio väittää, että lainvastaisuusväitettä ei voida ottaa tutkittavaksi, koska riidanalaisella asetuksella ei taata sen asetuksen soveltamista, jonka väitetään olevan lainvastainen.

241 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että asetus N:o 2553/97 ei ole riidanalaisen asetuksen oikeudellinen perusta. Koska on kuitenkin todettu, että asetuksen N:o 2553/97 2—6 artiklaa sovelletaan soveltuvin osin sellaisen sokerin ja sellaisten seosten tuontiin, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntelyä, asetuksen N:o 2553/97 2—6 artiklan mahdollinen lainvastaisuus vaikuttaa riidanalaisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdan lainmukaisuuteen. Näin ollen näistä säännöksistä voidaan esittää EY 241 artiklan nojalla lainvastaisuusväite (yhdistetyt asiat T-305/94—T-307/94, T-313/94—T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 ja T-335/94, Limburgse Vinyl Maatschappij ym. v. komissio, tuomio 20.4.1999, Kok. 1999, s. II-931, 285 ja 286 kohta).

242 Asioiden T-110/00 ja T-159/00 kantajat väittävät, että asetuksen N:o 2553/97 osalta kyseessä on harkintavallan väärinkäyttö, koska primaarioikeudessa tai johdetussa oikeudessa komissiolle ei ole annettu toimivaltaa täytäntöönpanna MMA-päätöksen 108 b artikla.

243 On todettava ensin, että kantajat eivät viittaa mihinkään sellaiseen lainvastaisuuteen, joka erityisesti liittyy asetuksen N:o 2553/97 2—6 artiklassa asetettuihin edellytyksiin, joiden osalta riidanalaisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa todetaan, että niitä sovelletaan soveltuvin osin. Kantajat viittaavat pelkästään siihen, että komissiolla ei ollut toimivaltaa antaa asetusta N:o 2553/97.

244 Vaikka kantajien väite olisi perusteltu, sillä ei kuitenkaan ole vaikutusta riidanalaisen asetuksen lainmukaisuuteen, jos osoitetaan, että komissiolla oli toimivalta sisällyttää riidanalaiseen asetukseen asetuksen N:o 2553/97 2—6 artiklan säännösten kaltaisia säännöksiä.

245 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että asetuksen N:o 2553/97 2—6 artiklassa säädetään sokerin, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, tuontitodistusten myöntämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

246 MMA-päätöksen 109 artiklaa, jossa myönnetään komissiolle toimivalta suojatoimenpiteiden toteuttamiseksi MMA:iden ja yhteisön välisessä kaupassa, on tulkittava siten, että sen perusteella komissio voi asettaa MMA:ista peräisin olevien tuotteiden, joiden tuontia on rajoitettu kyseisen päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa asetettuja edellytyksiä noudattaen, maahantulolle edellytykseksi tuontitodistuksen myöntämisen, jotta toteutetun toimenpiteen tehokkuus voi-

daan taata, ja vahvistaa tällaisten tuontitodistusten myöntämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

247 Näin ollen vaikka komissiolla ei olisikaan ollut toimivaltaa antaa asetusta N:o 2553/97, sillä oli mahdollisuus vahvistaa suoraan MMA-päätöksen 109 artiklan nojalla sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, tuontitodistusten myöntämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt sisällyttämällä asetuksen N:o 2553/97 2—6 artiklan säännökset soveltuvin osin riidanalaiseen asetukseen.

248 Kaikesta edellä mainitusta seuraa, että asetusta N:o 2553/97 koskeva lainvastaisuusväite on hylättävä.

Vahingonkorvausvaatimukset

249 Kolmen asian kantajat, joita tukee Alankomaiden hallitus, väittävät, että väitetyistä lainvastaisuuksista, joihin kumoamisperusteet perustuvat, on aiheutunut niille vahinkoa, joka yhteisön on korvattava.

250 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että sopimussuhteen ulkopuolisen yhteisön vastuun osalta oikeus korvaukseen tunnustetaan silloin, kun kolme edellytystä täyttyy, eli kun rikotun oikeusnormin tarkoituksena on suojata

yksityisiä ja rikkominen on riittävän ilmeinen, kun on osoitettu, että vahinko on tosiasiallisesti syntynyt ja lopuksi kun vahinko, joka on aiheutunut henkilöille, joiden oikeuksia on loukattu, on välittömässä syy-yhteydessä yhteisön laiminlyöntiin (ks. vastaavasti asia C-352/98 P, Bergaderm ja Goupil v. komissio, tuomio 4.7.2000, Kok. 2000, s. I-5291, 42 kohta).

251 Lainsäädäntöalalla, jolle on ominaista laajan harkintavallan käyttö, yhteisö voi olla vastuussa ainoastaan, jos kysymyksessä oleva toimielin on selvällä ja vakavalla tavalla ylittänyt sen toimivallan käytölle asetetut rajat (edellä 53 kohdassa mainittu asia Antillean Rice Mills ym v. komissio, tuomio 11.2.1999, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

252 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa kantajat eivät kuitenkaan ole mitenkään osoittaneet, että antaessaan riidanalaisen asetuksen komissio on selvällä ja vakavalla tavalla ylittänyt sen toimivallan käytölle asetetut rajat. Kumoamista koskevien vaatimusten tueksi esitettyjen perusteiden tutkimisen yhteydessä ei ole ilmennyt mitään lainvastaisuutta, jonka komissio olisi tehnyt antaessaan riidanalaisen asetuksen.

253 Näin ollen myöskään vahingonkorvausvaatimuksia ei voida hyväksyä.

254 Kaikesta edellä mainitusta seuraa, että kanteet on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

255 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian ja komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, kantajat on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut, mukaan lukien välitoimimenettelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

256 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaisesti väliintulijat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN
OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Asiat T-94/00, T-110/00 ja T-159/00 yhdistetään tuomion antamista varten.

2) **Kanteet hylätään.**

3) **Kukin kantaja vastaa omien oikeudenkäyntikulujensa lisäksi vireille panemassaan asiassa komissiolle aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista, mukaan lukien välitoimimenettelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.**

4) **Väliintulijat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Jaeger Lenaerts Azizi

Julistettiin Luxemburgissa 14 päivänä marraskuuta 2002.

H. Jung

kirjaaja

K. Lenaerts

kolmannen jaoston puheenjohtaja